Ազգ
Azg
7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 (3917)

Արցախյան շարժման 20-ամյակ

Սփյուռքահայ երեք ավանդական կուսակցությունները՝ ՀՅԴ-ն, ՌԱԿ-ը եւ ՍԴ հնչակյան կուսակցությունը համատեղ հաղորդագրություն են տարածել Արցախյան շարժման 20-ամյակի առթիվ՝ Հայաստանում եւ սփյուռքում միասնաբար նշել Արցախյան շարժման 20-ամյակը, միասնաբար հանդես գալ Ադրբեջանի կողմից շարունակվող հակահայ քաղաքականության դեմ եւ միասնաբար արծարծել Թուրքիայի կողմից հայ ժողովրդի իրավունքների ճանաչման հարցը: Հայտարարության մեջ մասնավորապես ասվում է. «Բոլոր միջոցներով շարունակել արցախյան գոյամարտի արդյունքների անառարկելի պաշտպանության գործը: Միասնաբար շարունակել Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման աշխատանքները՝ մինչեւ ցեղասպանության պատասխանատու Թուրքիայի Հանրապետությունը եւ փոխի հայության հանդեպ իր վերաբերմունքը: Հեռայսու ամեն տարի փետրվարի 28-ը հայտարարել Սումգայիթի եւ Բաքվի հայության ոչնչացման խորհրդանշող օր: Վերջապես, ձիգ չխնայել՝ սատարելու համար Հայաստան-Արցախի պետական կառույցին»:

Նախընտրական կրքերը թեժանում են

Արտաշատում միջադեպ Լ. Տեր-Պետրոսյանի հանրահավաքի ժամանակ

Փետրվարի 6-ին ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանրահավաքի ժամանակ մի խումբ խուլիգաններ սկսել են ձվեր, սառույցի ու քարերի կտորներ նետել ինչպես հանրահավաքի մասնակիցների, այնպես էլ հարթակի ուղղությամբ, որտեղ կանգնած են եղել Լ. Տեր-Պետրոսյանը եւ նրան սատարող քաղաքական ուժերի ներկայացուցիչները, տեղեկացնում է թեկնածուի նախընտրական շտաբը: «7-8 հոգով հարձակվել են նրա անվտանգության ծառայության պետի տեղակալ, ժամանակին մեր հսկողություն իրականացնող պետական պահպանության ծառայության փոխգնդապետ Սարգիս Հովհաննիսյանի վրա եւ նրան մարմնական վնասվածքներ պատճառել գլխի շրջանում: Սարգիս Կարապետյանը տեղափոխվել է հիվանդանոց», ասվում են Լ. Տեր-Պետրոսյանի շտաբից:

Միջադեպից հետո ՀՀ նախագահի թեկնածուն այցելել է Արտաշատի ոստիկանություն եւ ներկայացնելով միջադեպի մանրամասները, պահանջել բացահայտել բոլոր մեղավորներին, շեշտելով, որ յուրաքանչյուր հարձակում իր անվտանգության ծառայության վրա, համարում է հարձակում անձամբ իր վրա:

Կատարվածի մասին ՀՀ ոստիկանությունից տեղեկացրին, որ Արտաշատ քաղաքի Շահումյանի մշակույթի պալատի դիմաց ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ներքական հանդիպման ընթացքում «թեկնածուն եւ նրա թիմակիցները անձնական վիրավորանքներ ու անվանարկումներ են հնչեցրել ոմն պատասխանների հասցեին (ըստ երեւույթին՝ հասկաներ Հովիկ Աբրահամյանի-Ծ.Խ.): Հանրահավաքին մասնակցող երեք քաղաքացիներ պահանջել են վերջ տալ անպարկեշտ ու վիրավորական արտահայտություններին, ինչին ի պատասխան՝ միջոցառման կազմակերպիչների համախոհ չորս-հինգ երիտասարդներ հարձակվել, զգել են գետնին ու հարվածներ են հասցրել դիմադրություն անողներին՝ նրանց պատճառելով մարմնական վնասվածքներ: Տուժածների կողմնակիցները դիմել են պատասխան գործողությունների»:

Արտաշի մարզպետ Ալիկ Սարգսյանը բարձրացել է հարթակ ու ներկաներին զգոնություն ցուցաբերելու կոչով դիմել. «Ես ինձս անձնապես պատասխանատվություն եմ կրում ամեն մի կատարվածի համար: Խնդրում եմ, թողեք թող նորմալ, հանգիստ հանրահավաքն անցնի», տեղեկացնում է «Ա1+»-ը:

Ոստիկանության գործում եւ օպերատիվ միջամտության շնորհիվ հաջողվել է իրավիճակն արագորեն վերցնել հսկողության տակ եւ խուսափել անկանխատեսելի զարգացումներից: Միջադեպի մասնակից անձանց ինքնությունը ճշտված է եւ նրանք բերման են ենթարկվել ոստիկանություն: Տուժողներին տրվել են դատաբժշկի ուղեգրեր: Նախապատրաստվում են համապատասխան նյութեր: Հարուցվել է դատական գործ:

Կատարվածն, անշուշտ, դատապարտելի արարք է, անկախ նրանից, թե ում կողմից է հրահրվել եւ ում դեմ է իրագործվել, մեծ է պաշտպի օրենքի ողջ խստությամբ:

ՄԱՐԻԱՄ ԼԵՎՈՆՅԱՆ

Ո՞վ կդառնա մեր երկրի հաջորդ նախագահը, ըստ բրիտանացի սոցիոլոգների

Populus-ը հայտարարում է, որ խնդիր շահեր չունի Հայաստանում

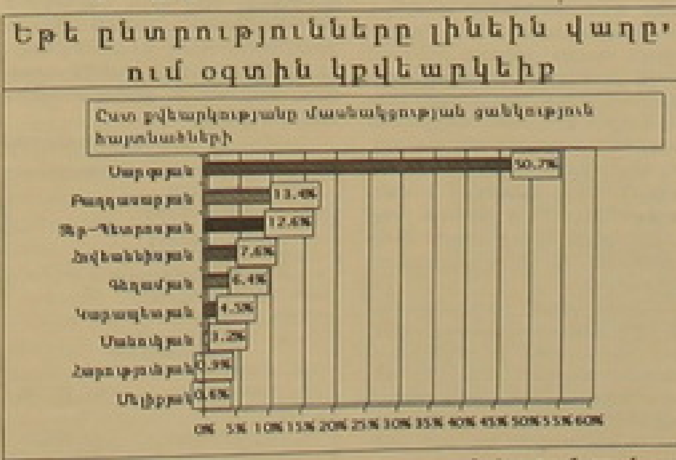

Երեկ տեղի ունեցավ սոցիոլոգիական հարցումներում մասնագիտացված բրիտանական Populus ընկերության Հայաստանում անցկացված հարցման արդյունքների շնորհանդեսը: Ըստ այդ ընկերության տնօրեն Էնդրյու Կուպերի, նմանատիպ հարցումներ նրանք անցկացնում են բրիտանական եւ միջազգային շատ հեղինակավոր լրատվամիջոցների ու միմյանց ընկերությունների պատվերով: Հայաստանում այս կազմակերպությունը հարցում է անցկացրել Հայաստանի հանրային հեռուստաընկերության խորհրդի պատվերով: Սա միակ հարցումը չէ. նախատեսվում է, որ այս կազմակերպությունը եւս մեկ հարցում ու Exit poll՝ ելքահարցումներ կանցկացնի Հայաստանում ընտրությունների օրը: Հարցումներն անցկացվել է հունվարի 21-29, Հայաստանի տարբեր շրջաններում, պատահական ընտրանքի միջոցով, մոտ 1500 բնակիչների շրջանում: Ըստ Կուպերի, այս թիվը բավարար է բնակչության տրամադրությունների ծանոթանալու համար: Սոցիոլոգիական հարցումների մշակումը կատարվել է Լոնդոնում, իսկ հարցումները կատարել է Հայաստանի սոցիոլոգիական ասոցիացիան, բրիտանացիների վերահսկողության պայմաններում: Էնդրյու Կուպերը նշեց, որ իրենք բարձր վարկանիշ ունեցող ընկերություն են եւ որեւէ շահ ու հետաքրքրություն չունեն Հայաստանում ընթացող ընտրություններում:

Հարցվածների մեծ մասը՝ 53%-ը գտնում է, որ զարգացումները Հայաստանում ճիշտ ուղղությամբ են ընթանում, հակառակ կարծիքին է 47%-ը: Populus-ի տնօրենը նշում է, որ արդեն եւ հոկտեմբերին կատարած հարցումների համեմատ, այստեղ լուրջ առաջընթաց կա: Ինչ-որ մի կլինի մեր անձնական վիճակը մեկ տարի անց, այս հարցում լավատեսների թիվը կազմում է 47 %, հոռետեսների թիվը՝ 8%:

Տես էջ 2

Մանուկյանի կողմնակիցները միավորվում են

Վազգեն Մանուկյանին սատարող կուսակցություններ որոշել են ստեղծել ազգային ժողովրդավարական շարժում: Այդ մասին հայտարարել է Մանուկյանի շտաբի պետ Սամվել Շահինյանը, ըստ որի Ազգային ժողովրդավարական միությունը եւ նրան սատարող Ազգային ժողովրդավարական կուսակցությունը, Ազգային ժողովրդավարների դաշինքը եւ «Ազգային պետություն» կուսակցությունը (ԱՊԿ) մտադիր են առաջիկա մեկ տարվա ընթացքում միավորվել՝ ստեղծելով մեկ խոշոր կուսակցություն:

Հայաստանի եւ Ռուսաստանի առեւտրաշրջանառության ծավալները մոտեցել են 700 մլն դոլարին

Երկու երկրների վարչապետների կարծիքով, դրանք մինչեւ 1 մլրդ դոլարի հասցնելու ներուժ կա

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պաշտոնական այցով Հայաստանում գտնվող Ռուսաստանի Դաշնության վարչապետ Վիկտոր Զուբկովը եւ նրա Հայաստանի գործընկեր Սերժ Սարգսյանը երեկ համատեղ մամուլի ասուլիս էին հրավիրել, ներկայացնելու բանակցությունների արդյունքները:

Հայաստանի վարչապետ Սերժ Սարգսյանը նշեց, որ Ռուսաստանի վարչապետի այցելությունը Հայաստան իր՝ մի քանի ամիս առաջ Ռուսաստան կատարած այցի տրամաբանական շարունակությունն է: Այս ընթացքում երկու երկրների միջեւ առեւտրաշրջանառության ծավալներն աճել են՝ հասնելով գրեթե 700 մլն դոլարի: Սակայն բանակցությունների ընթացքում նշվել է, որ առկա ներուժն ավելի մեծ է եւ հնարավորություն ունենք անցնելու 1 մլրդ դոլարի սահմանը: Ռուսական կապիտալի ներդրումները Հայաստանում արդեն անցել են 1 մլրդ դոլարը:

Սերժ Սարգսյանը հայտնեց, որ քննարկվել է տրանսպորտային հարցի կարեւորությունը, ինչի լուծմանը կարող է նպաստել «Հայկական երկաթուղու» կառավարման հանձնումը «Ռուսական երկաթուղուն»: Ըստ Հայաստանի վարչապետի, դա կարեւոր նշանակություն կունենա առեւտրաշրջանառության ծավալների ավելացման համար: Մասնավորապես, ըստ Սերժ Սարգսյանի, 2014-ին Սոչիում կայանալիք օլիմպիական խաղերի ընթացքում կատարվելիք շինարարության ժամանակ Հայաստանը կարող է արտահանել շինանյութեր՝ ցեմենտ, խիճ եւ այլն:

Վիկտոր Զուբկովը արդյունավետ բնութագրեց բանակցությունները եւ տեղեկացրեց, որ պայմանագրեր կնքվեցին երկկողմ առեւտրի, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտներում համագործակցության, ռուսանի մշակման միջազգային կենտրոնին Հայաստանի մասնակցության մասին:

Տես էջ 2

Եվրոմիության ընկեր Հայաստանն ու Ադրբեջանը ընկերներ պիտի դառնան

Բայց ԵՄ-ն փակում է հայկական ԱԷԿ-ը եւ ցանկանում ադրբեջանական գազի հոսք Եվրոպա

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Մեր ընկերները պետք է նաեւ դառնան միմյանց ընկերներ», երեկ Երեւանում արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի եւ Եվրոմիության արտաքին հարաբերությունների եւ եվրոպական հարեւանության քաղաքականության հարցերով եվրոպական հանձնակատար Բենիտա Ֆերերո-Վալդների հետ համատեղ ասուլիսում հայտարարեց ԵՄ նախագահող երկիր Սլովենիայի արտգործնախարար **Դմիտրի Ռուպելը**:

Փետրվարի 4-6-ը եվրոմիության նախարարական եռյակի տարածաշրջանային այցելությունը երեկ ավարտվեց Երեւանում: Ողջունելով ԵՄ պատվիրակությանը, նախարար **Օսկանյանը** նախ՝ կարեւորեց նախորդ օրը Հայաստանում եվրոհանձնաժողովի լիարժեք պատվիրակության բացումը, նաեւ եվրոպական նոր հարեւանության քաղաքականության գործողությունների ծրագրի ուժի մեջ մտնելը՝ որպես ԵՄ հետ հարաբերությունների խորացման հնարավորություն նաեւ ինտեգրացիոն գործընթացներ սկսելու հեռանկարով:

Օսկանյանը տեղեկացրեց, որ եմ պատվիրակության հետ քննարկվել են նաեւ տարածաշրջանային հարցեր, մասնավորապես՝ ղարաբաղյան հակամարտությանն առնչվող, նաեւ Հայաստան-Թուրքիա հարաբերություններին: Հանդիպման ու քննարկումների Վարդան Օսկանյանի գնահատականը դրական է:

Տես էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«Ղարաբաղի խնդրի լուծման դեպքում էլ պետք է զինուժի թվաքանակը մեծանա»

«Բանակը հասարակության հայելին է»

Նախագահական ընտրություններն ու խորհրդարանականները իրենց հերթին շատ ու շատ թեմաներ ու բացահայտումներ բերեցին, ոմանք քննադատում են նախկիններին, նախկինները՝ ներկաներին եւ այսպես շարունակ, մինչեւ այն պահը, երբ ուռճեցին բանակն էլ խոսելու առարկա դարձնել՝ օգտագործելով թեկնածուների հանդեպ որպես սեւ քարոզչության միջոց: Շատ է խոսվում բանակը կրճատելու, բանակը ամբողջովին պայմանագրային հիմունքներով դարձնելու մասին: Եվ ահա, երեկ «Հայելի» ակումբ հրավիրված հյուրերը փորձեցին բանավեճի ձեւով պարզաբանել իրողությունը:

ՖՈՏՈԼՈՒՐ

«Բանակը չի կարող լինել աշխատանք, որովհետեւ պրոֆեսիոնալ զինծառայողը աշխատանքային պայմանագրով չէ, որ մտնում է բանակ: Ես մերժում եմ այն թեկնածուներին, որոնք այսօրվա թվաքանակը որպես պարծանք են դիտում: Հպարտության առարկա չէ այսօրվա թվաքանակը», ասում է ՆԳ եւ ԱԱ հարցերի հանձնաժողովի նախագահ, պաշտպանության նախկին փոխնախարար **Արթուր Աղաբեկյանը**: Նա գտնում է, որ պետք է բանակի թվաքանակը մեծացնել նաեւ ղարաբաղյան խնդրի լուծումից հետո: «Խնդիրը վերաբերում է զինուժին, ոչ թե կոնկրետ բանակին: Պետք է հիասթափեցնենք, որ այդ թվաքանակը չի կրճատվելու մոտակա 10-յակ տարիներին: Պետք է անել ինչ դիտարկվի առկա մարտահրավերների տեսանկյունից»:

Իր տեսակետն արտահայտեց նաեւ բանավեճի հրավիրված ՀՀՇ անդամ **Հովհաննես Իգիթյանը** եւ նշեց, որ երբ Հայաստանը դառնա դիվանագիտական, միջազգային ռազմական անվտանգության մի մաս, երբ հանգիստ կլինի տարածաշրջանը, ցանկալի է ունենալ փոքր թվաքանակությամբ բանակ: Սակայն միեւնույն ժամանակ հավելեց, որ պատերազմական տարիներին հաղթանակները եղել են 500 հոգանոց խմբով: «Մարդիկ, որոնք անցել են Աֆղանստանը, սովետական հատուկ բանակի զորքը, այս պրոֆեսիոնալները հաղթել են Ադրբեջանի 10 անգամ գերազանցող բանակին»:

Ձայնակցեց Արթուր Աղաբեկյանը եւ ասաց. «Պատերազմը հաղթել են պահեստազորում գտնվող ազատամարտիկները: Նրանք անցել են պարտադիր զինվորական ծառայություն եւ որպես ժամկետային զինծառայող՝ հաղթել են հայրենասեր ազատամարտիկ լինելով: Բանակաշինության կորիզն այդ կամավորական ջոկատներն էին, որոնք պրոֆեսիոնալ չէին: Նախագահն ինչպիսի անվտանգության համակարգ ձեւավորի, դրանից էլ կախված կլինի բանակի ձեւը»:

Հարցին, թե ո՞վ է մեղավոր, որ բանակի օրն էլ է վերածվում քարոզչության, Աղաբեկյանն այսպես պատասխանեց. «Ես ծառայողական քննություն չեմ անցկացրել, իսկ դրա իրավունքն ունեք, որպես լրագրողներ: Ես որպես հանձնաժողովի նախագահ, երբ ընտրարշավը ավարտվի, երբ նախագահը ընտրվի, կվերադառնամ իմ գրասենյակ, գրավոր կդիմեմ պաշտպանության նախարարին, ասելով՝ եթե սցենարը չեք նայել, ցավում եմ, եթե չեք հաստատել այդ սցենարը՝ ցավում եմ, առաջարկում եմ պատժել այն սպային կամ պաշտոնյային, որը կազմակերպել էր: Իսկապես անթույլատրելի է»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

Հավելհարդարի որեւէ ցուցակ չկա, բայց պատժվողներ կլինեն

Համոզված է ՀՀՇ վարչության անդամ Արամ Մանուկյանը

Հայոց համազգային շարժում (ՀՀՇ) կուսակցության վարչության անդամ **Արամ Մանուկյանը** երեկ «Տեսակետ» ակումբում գոհունակություն հայտնեց իրենց թեկնածու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի քարոզարշավի ընթացքից, հետո էլ նույն գոհունակությամբ նշեց, որ իրենք լավ համագործակցություն ունեն քաղաքական այլ ուժերի հետ՝ ոչ միայն շտաբներ ղեկավարելու, այլեւ համատեղ ցուցակներ ճշգրտելու գործում: Նշելով, որ այս ընթացքում Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի թիմից որեւէ մեկը դուրս չի եկել, հավելեց, թե փոխարենը իրենց են միացել շատ մարդիկ տարբեր կուսակցություններից՝ ՀՀԿ-ից եւ մյուս ուժերից: «Չկա այդպիսի կուսակցություն, որտեղից մեր թիմին միացած մարդ չլինի», ասաց ՀՀՇ ներկայացուցիչն ու եզրակացրեց, որ համաժողովրդական շարժումը կայացել է: Տեր-Պետրոսյանական թիմին միացող չի եղել միայն ՀՅԴ-ից:

ՕԵԿ-ի եւ «Ժառանգության» միացումը ՀՀ առաջին նախագահին դեռ բանակցությունների փուլում է, եւ Արամ Մանուկյանը համարում է, որ լուրջ հիմքեր ունի հայտարարելու, թե համաձայնությունը կայանալու է: Ընդ որում, վերը նշված 3 ուժերի միջեւ կայանալիք համաձայնությունը որակելով հաճելի նորություն՝ կոչ արեց դրան սպասել մինչեւ փետրվարի 9:

Հեռուստաընկերությունների լուսաբանումներից դժգոհ ՀՀՇ-ն արդեն 200 հազար տեսասկավառակ է թողարկել եւ տարածել: Արամ Մանուկյանը դա պայմանավորում է իրենց առջեւ հեռուստաեթերի փակ լինելով: ՀՀՇ-ական թիմը նաեւ ներքին հարցումներ է արել ու պարզել, որ չկողմնորոշված, անտարբեր եւ վախեցած մարդկանց քանակը դեկտեմբերի 48 տոկոսի համեմատ այժմ 31-32 տոկոս է կազմել: Բայց թե ինչո՞ւ էր ակումբի հյուրը ենթադրում, որ այդ զանգվածն իրենց օգտին է կողմնորոշվելու, դժվար է ասել:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանրահավաքային ելույթների ժամանակ ոմանց պատժելու մասին արված հայտարարություններին անդրադառնալով՝ Արամ Մանուկյանը ասաց, թե ոչ մեկի հետ էլ հաշվեհարդար չեն տեսնելու, բայց մարդիկ կան, որ պիտի պատժվեն: Նա ցույց տվեց քաղաքապետարաններից մեկի մի հայտարարություն, որով աշխատակիցներին խնդրել էին ներկա գտնվել Սերժ Սարգսյանի հետ հանդիպմանը: Այդպիսիներին ՀՀՇ-ն հաստատ պատժելու է: Իրենցից հետո եկած իշխանությանը պատժելու որեւէ հայտարարություն կամ ակնարկ գրգռիչ է դառնում այն առումով, որ գրեթե ասուլիսային բոլոր հանդիպումներում հարց է բարձրացվում, թե ՀՀՇ-ն ինչո՞ւ իր ժամանակի հանցագործներին չէր պատժում: Երեկ կրկին հարց բարձրացվեց հոկտեմբերի 27-ի բացահայտման մասին եւ Արամ Մանուկյանին հարց ուղղվեց, թե երբ Արամ Սարգսյանը վարչապետ էր, ինչո՞ւ չէր խոսում հոկտեմբերի 27-ի բացահայտման մասին: «Լծակը չկար, որ բացահայտեր հոկտեմբերի 27-ի սպանությունները», եղավ պատասխանը:

Համաժողովրդական շարժումը, Արամ Մանուկյանի խոսքով, կայացել է նաեւ այն պատճառով, որ իրենց թիմի հետ է նաեւ ազգային անվտանգության, ոստիկանության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների մեծ մասը. «Մենք միայն խնդիր ունենք փոքր գյուղապետների հետ, որոնք անցման փուլում են»: Նշելով, թե իրենց թեկնածուն Արթուր Բաղդասարյանի չմիանալու դեպքում էլ հաղթելու է, Արամ Մանուկյանը ասաց, որ այնուամենայնիվ բարձր լեգիտիմության, հանգիստ եւ իսկապես համաժողովրդական լինելու համար լավ կլիներ Արթուր Բաղդասարյանի միացումն իրենց:

ԳՈՀԱՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ԱԶԳ

Հայաստանի եւ Ռուսաստանի առեւտրաշրջանառության...

1-ին էջից

Ռուսաստանի Դաշնության վարչապետը նույնպես համամիտ էր այն տեսակետին, որ երկու երկրների առեւտրաշրջանառության ծավալները կարող են գերազանցել 1 մլրդ դոլարը: Ինչ վերաբերում է ռուսական ներդրումներին, ապա Վիկտոր Զուբկովը հիշատակեց ատոմային էներգետիկայում, հեռահաղորդակցության ոլորտում կատարված ներդրումները եւ հատուկ առանձնացրեց վերջին ոլորտում առաջիկա ծրագրերը:

Լրագրողների այն հարցին, թե ինչ հեռանկարներ կան «Գույք պարտքի դիմաց» ծրագրով Ռուսաստանին հանձնված հայկական ձեռնարկությունների գործարկման վերաբերյալ, Վիկտոր Զուբկովը պատասխանեց, որ այդ՝ բարձր տեխնոլոգիական ձեռնարկությունները ներկայումս վերակազմավորվում են մեկ ընկերության: Այդ գործընթացի ավարտից հետո այդ ընկերության գործարկման մեջ պետք է ներգրավվի մասնավորը:

Ռուսաստանյան լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներից մեկը հարց ուղղեց, թե ինչպիսի՞ն է Հայաստանի վարչապետը տեսնում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի հարաբերությունների հեռանկարը, նկատի ունենալով, որ երկու երկրներում էլ նախագահական ընտրություններ են սպասվում: Սերժ Սարգսյանը պատասխանեց, որ այդ հարաբերությունները ոչ միայն հարուստ պատմություն եւ լավ ներկա ունեն, այլեւ լավ հեռանկարներ: «Հայաստանը կապված է Ռուսաստանի հետ հազարավոր թելերով, Հայաստանին շահավետ է ընկերություն անել Ռուսաստանի հետ, ռուսական կապիտալն իրեն լավ է զգում Հայաստանում: Այնպես որ, տեղին չէ անգամ խոսել ինչ-որ այլ հարաբերությունների մասին», եզրափակեց Սերժ Սարգսյանը:

Ո՞վ կդառնա մեր երկրի հաջորդ նախագահը...

1-ին էջից

երկրի ապագայի հարցում լավատեսները 51% են կազմում, իսկ հոռետեսները՝ 9 %:

Երիտասարդների մեջ 18-34 տարեկանների շրջանում լավատեսների թիվը ավելի բարձր է եւ կազմում է մոտ 61 %: 5%-ով աճել է նաեւ նրանց թիվը, ովքեր կարծում են, որ այս տարի ընտրություններն ավելի ազատ ու արդար կլինեն՝ 30%, հակառակ կարծիքին է 24%-ը: Ընտրություններում ամենամեծ ազդեցությունը, ըստ հարցումների, կունենան հեռուստատեսությունները՝ 93%, 88%-ի համար կարեւոր են հանդիպումները քաղաքական գործիչների հետ, 83 %-ի կարծիքով՝ ընտանիքում բարեկամների հետ քննարկումները, իսկ 80%-ի համար ամենաազդեցիկը տպագիր մամուլն է, ապա հետեւում է ռադիոն՝ 78%:

Թեկնածուների հարցում Populus-ին հետաքրքրել են հետեւյալ հարցերը. «Ո՞վ բոլորից լավ կլուծի գործազրկության հարցը Հայաստանում». Սերժ Սարգսյան՝ 43%, Արթուր Բաղդասարյան՝ 28%, հետո գալիս են Վահան Հովհաննիսյանը, Գեղամյանը, Տեր-Պետրոսյանը եւ այլն: Ո՞վ լավագույնս կաճեցնի տնտեսությունը՝ Սերժ Սարգսյանը ստացել է 41%, Բաղդասարյանը՝ 26 %: Ղարաբաղյան հարցի լուծման հարցում գործող վարչապետն ունի բնակչության 54%-ի աջակցությունը, երկրորդ տեղում է Վահան Հովհաննիսյանը՝ 14%, ապա Տեր-Պետրոսյանը՝ 13%: Ցեղասպանության ճանաչման հարցում 40%-ը վստահում է Սերժ Սարգսյանին, 17%-ը՝ Վահան Հովհաննիսյանին, 12%-ը՝ Արթուր Բաղդասարյանին եւ 11%-ը՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին:

Անվտանգության ապահովման հարցում նույնպես առաջատարը Սերժ Սարգսյանն է, պնդում է Populus-ի տնօրենը՝ 46%, 18%՝ Արթուր Բաղդասարյան, 14%՝ Վահան Հովհաննիսյան եւ այլն: Սոցիալական եւ տնտեսական հարցերի լուծման խնդրում նույնպես առաջատարը գործող վարչապետն է: Կոռուպցիայի դեմ պայքարում թերեւս Սերժ Սարգսյանը ունի ամենացածր արդյունքը՝ 28%, 19%-ի կարծիքով այդ չարիքի դեմ կպայքարի Ա. Բաղդասարյանը, Գեղամյանը եւ Տեր-Պետրոսյանը ունեն 12%, իսկ Վահան Հովհաննիսյանը՝ 11%: Ամփոփելով հարցումների այս մասը՝ Էնդրյու Կուպերը նշեց, որ Սերժ Սարգսյանի առաջատարությունը միանշանակ է եւ հատկապես նկատելի է, երբ հարցը վերաբերում է երկրի անվտանգության խնդիրներին:

Կուսակցությունների մասին հարցումներում մասնակիցներից խնդրել են գնահատել կուսակցությունների վարկանիշը 1-ից մինչեւ 100 թվերի սահմաններում, ստացվել են հետեւյալ արդյունքները. Հանրապետական կուսակցություն՝ 56.89 միավոր, «Բարգավաճ Հայաստան»՝ 46.49, ՕԵԿ՝ 46.33, ՀՅԴ՝ 41.74, «Ազգային միաբանություն»՝ 34.04, ՀԺԿ՝ 32.57, ԺԿ՝ 32.21: Հարցվածների 56%-ը ասել է, որ մասնակցելու է ընտրություններին, 24%-ը նշել է, որ հավանական է իր մասնակցությունը ընտրություններին:

Եվ վերջապես օրվա կարեւորագույն հարցը՝ ում կողմը կքվեարկեիք, եթե հենց վաղը լիներ ընտրությունը: Ըստ Էնդրյու Կուպերի, այս հարցի արդյունքները ստանալու համար, հարցվածների թվից հանել են այն պատասխանները, որոնք ասել են, որ չեն գնա կամ չգիտեն, թե ինչպես են քվեարկելու: Սերժ Սարգսյանը ստացել է 50,7% ձայն, Արթուր Բաղդասարյանը՝ 13,4%, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը՝ 12,6%, Վահան Հովհաննիսյանը՝ 7.6%, Արտաշես Գեղամյանը՝ 6,4%, Տիգրան Կարապետյանը՝ 4,5%, Վազգեն Մանուկյանը՝ 3.2%, մյուս թեկնածուները ստացել են շատ ավելի ցածր ձայներ: Ըստ Populus-ի, հոկտեմբերի համեմատ գործող վարչապետի վարկանիշը ավելացել է 8%-ով: Էնդրյու Կուպերը եզրակացրեց նաեւ, որ Հայաստանի բնակիչներն ապագայի վերաբերյալ դրական են տրամադրված եւ գտնում են, որ երկիրը ճիշտ ուղղությամբ է զարգանում, հետեւաբար Populus-ի տնօրենը չի զարմանա, եթե Սերժ Սարգսյանը հաղթի նախագահական ընտրություններում «լավ արդյունքներով», քանի որ նրան ավելի շատ են սատարում, քան մյուս թեկնածուներին միասին վերցրած:

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր / հեռ. 529221
/ հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
/ հեռ. 582483
/ հեռ. 529353
«Ազգ» թերթ
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ո՞վ ում է իրավական լիկբեզ անելու

Սերժ Սարգսյանը՝ Զարուհի Փոստանջյանին

Ազգային ժողով-կառավարություն երեկվա հարցուպատասխանի մի զգալի մասը զբաղեցնում էր պատգամավորներ-վարչապետ երկխոսությունը, սակայն ներկայացնենք հատկապես նախընտրական բովանդակությամբ այն հատվածները, որոնք առավել կհետաքրքրեն նախընտրական տրամադրությամբ վարակված լայն ընթերցողական շերտին:

Հայաստանի կառավարությունն արդյո՞ք ամեն ինչ անո՞ւմ է հարեւան Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի հետ բարիդրացիական հարաբերություններ հաստատելու համար, օգտագործված են բոլոր հնարավորությունները. ՀՀԿ-ական պատգամավոր **Մանվել Բադեյանի** այս հարցը նախագահի այլ թեկնածուների նախընտրական ելույթներին պատասխանի ակնկալիքով էր տրված, եւ այդ պատասխանը հնչեց. «Մեկի համար 5 խալը կարող է լինել ամեն ինչ, մյուսի համար ոչինչ, մեկի համար 10 միջոցառումը կարող է լինել ամեն ինչ, մյուսի համար, որ այդ միջոցառումներին համաձայն չէ, լինի ոչինչ», ասաց վարչապետ, նախագահի թեկնածու **Սերժ Սարգսյանը**՝ հիշեցնելով, որ կառավարության ծրագրում այդ հարցի առթիվ հստակ մոտեցումներ են ձեւակերպված:

Հետո ավելի մանրամասնեց Ղարաբաղի հարցի հետ կապված՝ «13 տարի հայտարարում եմ՝ ինչ պայմաններում ես կարող եմ ինչն անել, որ պատրաստ եմ գնալ այդպիսի լուծման», եւ թվեց-հիշեցրեց այդ պայմանները. Ադրբեջանը պետք է ընդունի ԼՂ բնակչության ինքնորոշման իրավունքը, ԼՂՀ-ն պետք է ՀՀ-ի հետ ունենա ցամաքային սահման, հարկավոր են պատերազմը չվերսկսելու երաշխիքներ՝ ընդ որում, եւ միջազգային կազմակերպությունների, եւ միջնորդ երկրների կողմից: Ահա այս երեք պայմանների դիմաց կարելի է նշանակել տեխնիկական մանրամասները:

«Ժառանգության» պատգամավոր **Զարուհի Փոստանջյանը** ընտրական օրենսգրքին հղում անելով՝ հանդգնումն հայտնեց, որ վարչապետը պաշտոնական դիրքի առավելությունն օգտագործում է պաշտոնական պարտականություններից չազատվելով, ինչը ԸՕ-ի կոպիտ ոտնահարում համարեց: Դրան ավելացրեց համալսարական դասընթացների ուսուցիչների ստիպողական մասնակցությունը խորհրդարանին, բանակի օրվան նվիրված տոնակատարությունը եւս խորհրդարանին ծառայեցնելը:

Ս. Սարգսյանը շնորհակալություն հայտնեց պատգամավորին, խնի որ դրանով լրացուցիչ անգամ ԱԺ ամբիոնից խորհրդարանին ծավալելու հնարավորություն տրվեց նրան: Ապա նկատեց, թե իրավաբանի համար ճիշտ չէ օրենքի մի հոդվածը կամ նախադասությունը համատեքստից կտրելը եւ ոչ իրավաբաններին դա որպես ճշմարտություն մատուցելը. այդ դրույթները չեն վերաբերում խաղաղական պաշտոն զբաղեցնողներին. «Ես կխնդրեմ պարոն Դավիթ Հարությունյանին նիստից հետո Ձեզ մանրամասն տեղեկություն տա այդ հոդվածների մասին, անցկացնել իրավական լիկբեզ: Խնդրում եմ, պարոն Հարությունյան, այդ գործն արեք»: Ավելին՝ ուշ, երբ Զարուհի Փոստանջյանը չհամաձայնեց եւ ղրնեց օրենսգրքի այդ դրույթը, թե միայն Հայաստանի նախագահին փոխարինելիս թեկնածու առաջադրված վարչապետը վայր չի դնում իր լիազորություններ, Ս. Սարգսյանը կոշտացավ. «Դուք ունեք Ձեր օրենսգիրքը, ես օգտվում եմ հանրապետության օրենսգրքերից, իսկ մեր հանրապետության օրենսգրքերը շատ-շատ հստակ են, պարոն Դավիթ Հարությունյանը Ձեզ ցույց կտա: Հայաստանում ընտրությունները դիտում են բազմաթիվ դիտորդներ, եթե դիտորդները կասեն, որ ես կոպտորեն խախտել եմ օրենքը, ինչպես դուք եք ասում, եւ շատ մեծ վնաս եմ հասցրել մեր երկրին, ապա ես կմտածեմ այդ հարցերի մասին, իսկ եթե չասեն՝ խնդրում եմ, այդ հարցերը նորից չբարձրացնել այստեղ»:

Ասաց, որ հանրահավաքներին ոչ իրենց կամքով եկողների վերաբերյալ երգերին էլ վաղուց ծանոթ է՝ սոցիոլոգիական հարցումներին չեն հավատում, մարդկանց ուժով են բերում իր հանրահավաքներին, որ էս, որ էն... «Բա որ իրենց կամքով չեն գալիս, ո՞նց կամքով են գալիս... Մեր ինչի՞ն է պետք 50 կամ 100 հոգի ավելին»: Մի թեթեւ հավելում անելու առաջարկ էլ հնչեցրեց՝ տեսնելու համար, որ, ասենք, Էրեբունու դպրոցների ուսուցիչների համերաշխ թիվն անհրաժեշտ է մարդկանց դժգոհություն առաջացնելու համար, կամ, ասենք, Կապանի դպրոցների 700 ուսուցիչը կարո՞ղ են եղանակ ստեղծել 10 հազարի մեջ. «Ինձ համար չափազանց կարեւոր է Հայաստանի ապագա նախագահի հեղինակությունը, եւ ես իմ հնարավորությունների սահմաններում ամեն ինչ անելու եմ, որ Հայաստանի ապագա նախագահը լինի հեղինակավոր»: Բանակի օրվա հետ կապված էլ ավելացրեց. «Ես դրա կարիքը չունեմ՝ զինված ուժերի տոնակատարությունը նախընտրական միջոցառման վերածելու»:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Կողմնակալ մոտեցում ունեն միայն Հանրայինն ու «Կենտրոնը»

«Թիմ» հետազոտությունների կենտրոնի եւ «Բաց հասարակության ինստիտուտի» աջակցությամբ Երեւանի մամուլի ակումբը հունվարի 21-ից վերսկսել է զանգվածային լրատվամիջոցների նախընտրական դիտարկումը, որը կշարունակվի մինչեւ փետրվարի 17-ը: Դիտարկումն ընդգրկում է հեռարձակվող 8 լրատվամիջոցներ՝ Հ1, Հ2, «ԱԼՄ» «Արմենիա», «Երկիր մեդիա», «Կենտրոն», «Շանթ», Հանրային ռադիո:

Երեւանի մամուլի ակումբի նախագահ **Բորիս Նավասարդյանը** «Ուրբաթ» ակումբում երեկ ներկայացրեց հունվարի 21-30-ը անցկացրած դիտարկման արդյունքները: Նա առաջին հերթին նշեց, որ նախագահի թեկնածուների հանդեպ հեռարձակողներն այս փուլում դրսեւորել են ավելի հավասարաչափ ուշադրություն, քան դիտարկման նախորդ շրջանում՝ 2007-ի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին: Ամենաքիչ ուշադրության է արժանացել «Ազգային համաձայնություն» կուսակցության ղեկավար Արամ Հարությունյանը՝ 12 720 վրկ, ամենից շատ հիշատակվել է վարչապետ Սերժ Սարգսյանի անունը՝ 29 442 վրկ:

Քաղաքականության առաջին 10 օրվա ընթացքում նախագահի թեկնածուներին նվիրված նյութերի համախականության մեջ մեծ ճեղքվածք չի նկատվել՝ ընդհանուր թվով Սերժ Սարգսյանի մասին հեռարձակվել է 425 նյութ, ինչ են եղել հատկապես Արմեն Մելիքյանի մասին պատմող նյութերը՝ 133: Մյուս կողմից, դիտարկումը ցույց է տվել, որ եթե վարչապետի ընդհանուր եթերաժամանակից հանենք նրա պաշտոնական գործունեության լուսաբանումը, առաջնության առումով նա պիտի զիջի ՀՅԴ նախագահի թեկնածու Վահան Հովհաննիսյանին եւ անկասկած առավելություն կունենա ժողովրդական կուսակցության ղեկավար Տիգրան Կարապետյանի նկատմամբ:

Ինչպես ենթադրելի է, Սերժ Սարգսյանը առաջատար դիրք է ունեցել Հ1, Հ2 հեռուստաընկերություններում ու Հանրային ռադիոյում, իսկ Վահան Հովհաննիսյանը՝ «Երկիր մեդիա», «Արմենիա» եւ «Շանթ» հեռուստաընկերություններում: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին ամենից շատ եթերաժամ է հատկացրել «Կենտրոնը», իհարկե՝ բացասական երանգով: Պարզից էլ պարզ է, որ ԱԼՄ-ի սեփականատեր Տիգրան Կարապետյանը պիտի հայտներ վարչապետը պայմաններում՝ իր մասին լուսաբանումների ծավալով նա 1,5 անգամ գերազանցել է բոլոր թեկնածուներին:

Ուշադրության անհավասարաչափ բաշխումից զատ փորձագետները նկատել են, որ Սերժ Սարգսյանը ներկայացվում է բացառապես դրական, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը՝ բացասական երանգներով: Վարչապետի վերաբերյալ 99 դրական հիշատակումից միայն 3-ն են եղել բացասական, իսկ առաջին նախագահի մասին դրական ոչինչ չի հնչել՝ 72-ն էլ եղել են բացասական: Ընդգծված կողմնակալություն են դրսեւորել Հանրային ալիքները եւ «Կենտրոն» հեռուստաընկերության «Ինչ են գրում թերթերը» հաղորդումը: Ի դեպ, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի մասին բացասական հիշատակումները հնչել են հիմնականում խաղաղական գործիչների՝ մասնավորապես «Ազգային միաբանության» առաջնորդ Արտաշես Գեղամյանի շուրթերից: Վերջին 10 օրերին ինչ թե շատ հավասարակշիռ լուսաբանմամբ աչքի են ընկել Հանրային ռադիոն եւ Հ2-ը՝ նախագահի 9 թեկնածուներից 7-ին ներկայացնելով բացառապես չեզոք դիրքերից: Նրանցից հետ չեն մնում նաեւ «Արմենիան» եւ «Շանթը»՝ բոլոր թեկնածուներին հատկացրած հավասարաչափ ուշադրությամբ՝ 3 287 վրկ -1 539 վրկ, բացառություն է կազմում միայն Տիգրան Կարապետյանը՝ 7 վրկ: Ամփոփելով դիտարկման այս փուլի արդյունքները Երեւանի մամուլի ակումբի փորձագետները նշում են, որ հայկական հեռարձակվող լրատվամիջոցները միանգամայն ընդունակ են ընտրարշավները լուսաբանել միջազգային չափանիշներին համապատասխան:

ՌՈՒԶԱՆ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Այսօր

- Ժամը 10.00-ին «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում կսկսվի Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի կազմակերպած միջազգային գիտաժողովը: 09.15-ին կսկսվի լրատվամիջոցների գրանցումը:
- Ժամը 11.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է «Ունիսոն» ՀԿ-ի նախագահ Արմեն Ալավերդյանը: Այս կազմակերպությունը դիտորդական առաքելություն է իրականացնում նախագահական ընտրություններում:
- Ժամը 11.00-ին «Կոնգրես» հյուրանոցի «Պիկասո» դահլիճում Հայաստանի հյուրանոցների միությունը կազմակերպում է մամուլի ասուլիս:
- Ժամը 12.00-ին նույն ակումբի հյուրերը կլինեն «Իրավական նախաձեռնություն, ընտրություններ-2008» ծրագրի ներկայացուցիչ Կարեն Անդրեասյանը եւ Գայանե Մարկոսյանը:
- Նույն ժամին «Հայացք» ակումբի հյուրն է նախագահի թեկնածու Արման Մելիքյանը:
- Ժամը 12.00-ին «Փաստարկ» ակումբում կհյուրընկալվի Շավարշ Քոչարյանը:
- Ժամը 13.00-ին «Թեքեյան» կենտրոնում մշակութականների մասնակցությամբ կկազմակերպվի Հայաստանի կայունությանը նվիրված խորհրդաժողով:

Եվրոմիության ընկեր Հայաստանն ու Ադրբեջանը ընկերներ պիտի դառնան

1-ին էջից

Պիտեր Սեմնեբի խոսքերով, Հարավային Կովկասում ընդհանրական է մոտեցում գործողությունների ծրագրերին, որի հիմնական ուղերձն էլ հենց ԵՄ ընկերների միմյանց ընկերանալուն աջակցությունն է: Ընդ որում, Սեմնեբը, նկատի ունենալով նախընտրական շրջանը, ԵՄ աջակցությունը հայտնեց նաեւ լրատվամիջոցներին:

Առանձին Սեմնեբը ընդգծեց, որ, ի թիվս այլ հարցերի, քննարկվել են Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունները, որոնք որոշ առումով մնում են «փակուղու առաջ», սահմաններն էլ փակ են: Անեն դեպքում, Եվրոմիությունը պատրաստ է աջակցել Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատմանը եւ դիվանագիտական հարաբերությունների վերականգնմանը: Սեմնեբը նշեց, թե դիվանագիտական հարաբերությունների վերականգնման իրական հնարավորություն է տեսնում, ինչին հասնելու համար պետք է գործի դնել դիվանագիտական բոլոր խողովակները եւ երկու կողմերի համար ընդունելի լուծումներ գտնել:

ԵՄ հանձնակատար Բենիտա Ֆերերո-Վալդները իր խոսքում հիշատակեց դեռեւս երկու տարի առաջ կատարած այցելությունը Հայաստան, երբ դեռ ձեւակերպված չէր Նոր հարեւանության քաղաքականության Հայաստանի հետ գործողությունների ծրագիրը: Ֆերերո-Վալդները դրական գնահատեց Հայաստանի՝ գործողությունների ծրագրին առաջընթացի հնարավորություն դիտարկելու մոտեցումը:

Անդրադառնալով ընտրական իրավիճակին՝ ԵՄ հանձնակատարը ընդգծեց, որ Հայաստանում պետք է անցկացվեն մրցակցային, արդար եւ ազատ ընտրություններ: Ընդ որում, Եվրոմիությունն, ըստ տիկին Բենիտայի, հույս ունի, որ նախագահական ընտրությունները կանցկացվեն ավելի լավ, քան խորհրդարանականները, որը եվրոդիտորդների գնահատականով լայնորեն համապատասխանել էր ժողովրդավարական ստանդարտներին:

Ինչ վերաբերում է հարավկովկասյան երեք երկրներում էլ նախագահական ընտրություններից ակնկալիքներին, ապա Պիտեր Սեմնեբը չի էլ մտածում, թե Հարավային Կովկասը մեկ օրում կփոխվի: Այնպես որ, ընտրական գործընթացում հաղթողները, ցանկալի է, որ ներկայացնեն իրենց հասարակությունները:

Լրագրողները հետաքրքրվեցին նաեւ հայկական ատոմակայանի առնչությամբ ԵՄ դիրքորոշմամբ՝ նկատի ունենալով նաեւ Եվրոմիության կողմից էներգետիկ հարցերի կարեւորումը Ադրբեջանի հետ հարաբերություններում: Բենիտա Ֆերերո-Վալդները պատասխանեց, որ Եվրոմիությունը առաջընթաց է տեսնում հարավկովկասյան երեք երկրներում էլ, որոնք երեքն էլ եվրոպական Նոր հարեւանության քաղաքականության անդամ են, բայց յուրաքանչյուր երկրի հետ Եվրոմիությունը տարբեր է աշխատում:

Ամեն դեպքում, Եվրոմիությունն, ըստ Վալդների, Ադրբեջանը կարեւորում է որպես էներգետիկ ռեսուրսներով երկիր, որի՝ Նաբուկոյի գազատարին միանալու դեպքում Եվրոպան կարող է որոշակի առումով թուլացնել կախվածությունը ռուսական գազից, որն էլ, իր հերթին, չի բավարարում եվրոպական ողջ պահանջարկը:

Ինչ վերաբերում է ԱԷԿ-ին, ապա Եվրոմիությունը շարունակելու է աշխատանքը՝ ատոմակայանի փակման ուղղությամբ: ԵՄ-ի համար կարեւոր է դադարեցնել ԱԷԿ-ի աշխատանքը, քանի որ այն հնացել է, այդ իսկ պատճառով էլ ԵՄ-ը արդեն իսկ 30 մլն եվրո է ներդրել ԱԷԿ-ի շահագործման անվտանգության ապահովման համար: Ու թեեւ Եվրոմիությունը ներկայությամբ չի ինֆորմացվել ԱԷԿ-ի փակման հայ-ռուսական համագործակցության հարցը, այնուամենայնիվ, երկկողմ ոչ մի նախագծի չի ֆինանսավորի:

Պատասխանելով բանակցային գործընթացում Լեռնային Ղարաբաղի ընդգրկմանը վերաբերող հարցին՝ Պիտեր Սեմնեբը նշեց, որ դա ամենից առաջ ձեւաչափի հարց է: Անեն դեպքում, ԵՄ նախագահող երկրի ներկայացուցիչը գտնում է, որ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբն ակտիվորեն աջակցում է ԼՂ հակամարտության կարգավորմանը, գործող ձեւաչափի շրջանակներում էլ տեղի են ունենում Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների եւ նախագահների հանդիպումները: Եվ Սեմնեբը չի կարծում, թե այդ ձեւաչափում եւս մեկ կողմ ներգրավելը կօգնի հակամարտության լուծմանը:

Բաքու այցելության ժամանակ ԵՄ պատվիրակությունն, ըստ ադրբեջանական լրատվամիջոցների, տարածաշրջանում Ադրբեջանը՝ որպես ժողովրդավարության մոդել տեսնելու ցանկություն էր հայտնել: «Ազգը» հետաքրքրվեց, թե բանտարկված եւ հալածվող լրագրողներով Ադրբեջանը որքան է մոտ մոդել լինելուն: ԵՄ նախագահ, Սլովենիայի ԱԳ նախարար Սեմնեբը հայտարարեց, թե Եվրոմիությունը միշտ բաց է եղել մամուլին իր մոտեցումներում: Տիկին Վալդներն էլ ընդհանրացնելով հավելեց, թե հարավկովկասյան երեք երկրներն առաջընթաց են գրանցել՝ մեկը ինչ, մյուսը՝ շատ: Ավելին, ԵՄ հանձնակատարը նույն հաջողությամբ կուզենար ժողովրդավարության մոդել տեսնել Հայաստանը:

«Ազգի» եւս մեկ հարց վերաբերում էր Ադրբեջանի նախագահի վերջերս բարձրացված հայտարարությանը՝ պատերազմի վերսկսման ցանկությամբ: Հարցին, թե ինչպես են ԵՄ ներկայացուցիչները տեսնում Նոր հարեւանության քաղաքականության իրականացումը Հարավային Կովկասում, երբ Ադրբեջանը նման կեցվածք է ընդունում, նախ ԵՄ նախագահ Պիտեր Սեմնեբը պատասխանեց, որ Եվրոմիությունը որեւէ հակամարտության ռազմական լուծում չի ընդունում:

Ըստ Սեմնեբի, ԵՄ-ն փորձում է օգտագործել ժողովրդավարական սկզբունքները ԼՂ հակամարտության կարգավորման մեջ եւ կողմերի միջեւ փոխադարձ վստահություն հաստատել: Անեն դեպքում, ի դեմս Վարդան Օսկանյանի, Եվրոմիության ներկայացուցիչները խոսում են այնպիսի խաղաղական գործիչների մասին, որոնք ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացում բավականին հաջ քայլեր են կատարում:

ՀՌՍԻ

Ժամանակն է ծնում առաջնորդին

«Երբ ցանկանում ես, որ ժողովուրդը քեզ հետեւի, գնա նրանց հետեւից»
Լաո-Ցզի

Գիրքն այդպես էլ չտպագրվեց

1999 թվականի մայիսի վերջին կենտրոնական զինվորական հոսպիտալում մեծարում էին ամերիկյան հայտնի բժիշկ-վնասվածքաբան Վարդգես Նալբանդյանին եւ նրա գործընկեր՝ Մերինին, բարեգործական մեծ գործունեության համար։ Ջերմ խոսքեր ասաց Վազգեն Սարգսյանը։ Նա ուրախ էր, ոգեւորված, անկեղծ արտահայտվում ու բարձր ծիծաղում էր։

Մենք նստած էինք կողք կողքի։ Հանկարծ, դահլիճ ուղղելով, նա ինձ ասաց. «Մի գաղափար ունեմ։ Պետք է ստեղծել գրողների եւ լրագրողների մի խումբ ու նախապատրաստել ակնարկների ժողովածու՝ գեներալների, հրամանատարների, հերոսների մասին։ Սկզբում կարելի է տպագրել «Հայոց...»-ում, իսկ հետո հրատարակել գրքով։ Եվ կարելի է սկսել հենց Սերժ Սարգսյանից. մեկ ամսից նա 45 տարեկան է դառնում։ Թող դա լինի ե՛ւ անակնկալ, ե՛ւ իմ ու ձեր նախագծի սկիզբը։ Գործն ամբողջովին ձեր ձեռքերում է, թեկուզեւ այն պատճառով, որ ձեր «Դժոխք եւ դրախտ» գրքում շատ են նրանց դիմանկարները, ովքեր տարիներ անց դարձան խիզախ հերոսներ, հայտնի հրամանատարներ»։

Այդ գրքում սյուժե կա նաեւ հենց Վազգենի մասին։ Ինչ վերաբերում է նրա նախագծին, ցավոք, մեզ մոտ ոչինչ չստացվեց։ Ոչինչ չստացվեց նաեւ Սերժի առումով, թեեւ դժվար չէր գրել հոբելյարի մասին։ Իմ գրքում զետեղված այդ սյուժեների մեծ մասը կապված է նրա հետ, որովհետեւ Ղարաբաղյան շարժման առաջնորդներից ես նրա հետ ավելի հաճախ եմ հանդիպել, քան ուրիշների։

Եվ այնուամենայնիվ Վազգենի խնդրանքը, կարելի է ասել՝ կատարեցի։ Հավաքեցի Սերժի մասին սյուժեները, կենդանի դիտարկումները, որ տարբեր տարիներ գրի էի առել հուշատետրում, թեեւ չէի հրատարակել դրանք եւ նյութը մնացել էր իմ արխիվում։ Դա այն ժամանակն էր, երբ 1999 թվականի խորհրդարանական ընտրություններից անմիջապես հետո հենց Վազգենի մասին պլանավորությունները էին գրում, ուղեկցելով դրանք անձնական լուսանկարներով։ Սպարապետի մահից հետո ես «Անդունդ» գրքում տպագրեցի մեծ ակնարկ՝ «Անմահ Վազգեն Սարգսյանը», որտեղ բնաբան ընտրելով Թոմաս Ջեֆերսոնի խոսքը. «Ես նախընտրում եմ, որ ինձ հիշեն այն գործերով, որոնք ես եմ կատարել ուրիշների համար, եւ ոչ թե այն գործերով, որ ուրիշներն են կատարել հանուն ինձ»։

Բայց Սերժի մասին անտիպ ակնարկի պատմությունը դրանով չավարտվեց։ Հինգ տարի անց նրա ընկերները, գործընկերները, զինակիցները եւ մտերիմ մարդիկ, ովքեր նրա հետ միասին էին Ստեփանակերտում, որոշեցին նրա արդեն 50-ամյակի կապակցությամբ հրատարակել հուշերի ժողովածու։ Եվ նրանց խումբն անակնկալի մասին էր։ Նախաձեռնող խումբը առաջարկով դիմեց նաեւ ինձ։ Հիշեցի Վազգենի չիրագործված նախագիծը եւ արխիվից հանեցի այն հիշարժան նյութը։

Սերժի մասին պատմող գրքի նմուշային օրինակը պատրաստ էր։ Այնտեղ կային նաեւ ամենից հետաքրքիր բազմաթիվ լուսանկարներ։ Տպագրելուց առաջ նախաձեռնողներն այնուամենայնիվ որոշեցին ստանալ Սերժի հավանությունը։ Սերժունը կտրական էր։

Սակայն այսօր սուր անհրաժեշտություն է առաջացել հրատարակելու (ներկա սերնդի հիշողության մեջ թարմացնելու) այդ նյութի որոշ էջեր, որոնք բուն էության պատմության էջեր են եւ արտացոլում են այն ակնթարթները, երբ վճռվում էր մեր ողջ ժողովրդի ճակատագիրը։ Դա մի ժամանակ էր, երբ ինքը կանչում էր առաջ ճակատ առաջնորդներին։ Երբ ոչ ոք ոչ մեկին չէր ճանաչում պաշտոնով, երբ պետք էր անել միայն մեկ բան՝ առանց վարանելու ստանձնել պատասխանատվությունը։ Մի խոսքով, դա այն ժամանակն էր, երբ հայտնվեցին նոր առաջնորդներ։ Եվ նրանց մեջ էր Սերժ Սարգսյանը։ Այն ժամանակ մտքովս էլ չէր անցնի, որ հուշատետրում արված այդ գրառումների հերոսները հետագայում այդքան արագ վեր կբարձրանան խաղաղ ժամանակների ծառայողական աստիճաններով, դառնալով հրամանատարներ եւ խիզախ հերոսներ։

Հունվարից հունվար

Երեւան, 28 հունվարի, 2002 թվական: Օպերայի եւ բալետի ազգային թատրոնի մեծ դահլիճ: Նախօրեին այդ ահռելի սրահն անընդմեջ տաքացրել էին հզոր ջեռուցիչներով, այնուամենայնիվ ցուրտ էր։

Դահլիճում նստած ես մտաբերում էի 1992 թվականի հունվարը՝ նույնքան ցրտաշունչ ու սառնամանիքային. հենց այդ նույն օրը՝ 10 տարի առաջ, հերոսական Քարինտակի հաղթական պաշտպանությունից հետո գրեցի իմ օրագրում. «Ստեփանակերտում անսովոր ցուրտ է սառնաշունչ քամիների պատճառով, եւ միաժամանակ շոգ՝ դժոխք այրող հրթիռներից։ Թշնամու անհամար կրակակետերը օրվա մեջ ամբողջ 24 ժամ հուր են թափում քաղաքի վրա։ Արցախն արդեն վաղուց ոչ թե շրջափակման, այլ պաշարման մեջ է։ Մեծ խնդիր է ոչ միայն հացը, այլեւ դագաղների համար տախտակները»։

Այն օրը, երբ մենք հողին էինք հանձնում Արցախի ամրակետ Քարինտակի համար մարտերում հերոսի մահով զոհվածներին, Երեւանում կառավարությունը հիրավի պատմական որոշում էր ընդունում «Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն ստեղծելու մասին»։ Արդյոք գիտեին այդ որոշման հեղինակները, որ փաստորեն ստորագրում էին հայոց ազգային բանակի ծննդյան վկայականում։ Ինձ թույլ եմ տալիս պատասխանել՝ «դժվար թե»։ Քանզի այդ օրը մենք իրոք դժվար թե ենթադրեինք, որ ուղիղ տասը տարի անց ցրտահար Երեւանում եւ թատրոնի սառը դահլիճում նշելու էինք մեր սիրելի բանակի ամենաթանկ հոբելյանը՝ հայոց ազգային բանակի տասնամյակը։ Հանդիսավոր նիստում զեկուցումով հանդես եկավ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը։ Այնպիսի տպավորություն էր, ասես օպերային թատրոնի բեմից նախարարը հնչեցնում է Ղարաբաղյան շարժման կենդանի պատմությունը, որը դարձավ մեր սերնդի կյանքի իմաստն ու էությունը։ Մեր ծանր ժամանակների եռուզեռում նույնիսկ խորամիտ չես լինում, որ մեր բանակի կենսագրությունը, ըստ էության, մեզանից յուրաքանչյուրի կենսագրությունն է։

Սաֆոնովը ոչինչ չգիտեր

1988-ի ամռանը, երբ Արցախի երկնում արդեն զգացվում էր վառոդի հոտը, պատահում էր, որ ես օրական երկու անգամ «Յակ-40»-ով թռչում էի Ստեփանակերտ, փորձելով կարգավորել, ավելի ճիշտ՝ անդամագրել կապը Ղարաբաղ գործուղված Կրեմլի ներկայացուցիչների հետ։ Հենց այդ օրերին ԽՍՀՄ-ում առաջին անգամ շրջանառության մեջ մտավ «թեժ կետ» արտահայտությունը։

Այն ժամանակ ես գիտակցում էի, որ Ղարաբաղը ոչ միայն եւ ոչ այնքան ցույցերն են, լրագրային հոդվածները, կարգախոսները, տեղեկատվությունն ու արտատեղեկատվությունը, խուճապն ու սադրանքները, այլեւ իրական պատերազմը. տեղական զինված կառույցներով մի կողմից, ֆիդայիներով, ընդհատակյա գործիչներով ու պարտիզաններով՝ մյուս կողմից։ Ստեփանակերտի փողոցներում հանդիպելով երիտասարդ տղաների, նրանցից յուրաքանչյուրի մեջ տեսնում էի ֆիդայու, պարտիզանի, ընդհատակյա գործչի։ Երբ լսում էի, որ ինչ-որ տեղ կամուրջ են պայթեցրել կամ էլ հետ խլել նախիրները, որ ադրբեջանցիք էին իրենց կողմ, կրկին ու կրկին համոզվում էի, որ մենք ունենք ոչ միայն քաջ տղաներ, այլեւ նրանց ղեկավարող իսկական առաջնորդներ։

Ընդհատակյա առաջնորդներից առաջինը ճանաչել եմ Սերժ Սարգսյանին՝ այն ժամանակվա Հատուկ կառավարման կոմիտեի նախագահ Արկադի Վոլսկու օգնականին։ Նստած էր նրա ընդունարանում, պատասխանելով հեռախոսազանգերին. մի խոսքով՝ թվում էր, զբաղված է նրանով, ինչով զբաղված են քարտուղարները։ Միայն մի քանի մարդիկ գիտեին, որ նա առաջադրանք էր կատարում, խաղում, այսպես ասած՝ «նորին գերազանցության համհարզի» դերը։ Ավելի ուշ, ԽՍՀՄ ժողովրդական պատգամավորների համագումարի նիստին, նստած լինելով Արկադի Իվանովիչի կողքին, ես հարցրեցի՝ գիտե՞ր արդյոք, որ Սերժ Սարգսյանը արցախյան ընդհատակի ղեկավարներից մեկն էր։ Լայն ժպտալով մեզ լավ հայտնի իր խորամանկ ժպիտով, Վոլսկին պատասխանեց. «Այդ մասին գիտեի ոչ միայն ես, այլեւ արտակարգ իրավիճակի շրջանի միմյանց փոխարինած որոշ պարետներ»։ «Սաֆոնովը նույնպես գիտե՞ր», հարցրեցի ես։ «Սաֆոնովը ոչինչ չգիտեր, նա շատ կոպիտ էր աշխատում, եւ դա մեզ դուր չէր գալիս», պատասխանեց Արկադի Իվանովիչը։

«Գործ ունենք գրագետորեն կազմակերպված ընդհատակի հետ»

1990 թվականի դեկտեմբերին ստեփանակերտցիները պատրաստվում էին ավտոբուսներով ու բեռնատար մեքենաներով ուղեւորվել օդանավակայան, որտեղ պետք է տեղի ունենար բողոքի ցույց։ Արտակարգ իրավիճակի շրջանի պարետությունը՝ գնդապետ Վլադիմիր Շեւելյովի գլխավորությամբ, գերազանց հասկանում էր, որ ուժով ճարկանց հնարավոր չէր հետ պահել։ Փորձը ցույց էր տվել. ամեն անգամ, երբ նրանք ուժ էին գործադրում, մեկ այլ տեղ անմիջապես պատասխան գործողություն էր կատարվում։

Իսկ այս անգամ Շեւելյովին ծայրաստիճան անհրաժեշտ էր, որ ցույցը տեղի չունենար, քանի որ նա արդեն զեկուցել էր մոսկովյան ղեկավարությանը, թե Արցախում ամեն ինչ հանգիստ է։ Եվ ահա հանկարծ՝ արտակարգ դեպք։ Մի խոսքով, խաղաքարտին էր դրված սպայի պատիվը։ Պարետը խնդրեց օպերատիվ շտաբի պետ Վիկտոր Կրիվոպուսկովին հանդիպել Ռոբերտ Քոչարյանի հետ եւ համոզել՝ հրաժարվել այդ օրվա ցույցից։ Փաստն ինքնին վկայում էր, որ պարետությունը (նույնիսկ Սաֆոնովի եւ Պոլյանիչկոյի օրով) չէր կարող հաշվի չնստել ընդհատակի ղեկավարների հետ։

Ահա թե այդ կապակցությամբ ինչ է գրում Կրիվոպուսկովն իր «Խռովահույզ Ղարաբաղ» գրքում, ավելի ճիշտ՝ իր օրագրում 1990 թվականի դեկտեմբերի 13-ին. «Գնդապետ Շեւելյովին հաղորդել, որ հուսով եմ՝ այսուհետեւ եւս օգտակար կլինենք միմյանց,- ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը։- Ինչ վերաբերում է նրա խնդրանքին, ապա ես պետք է գտնեմ Սերժ Սարգսյանին, առանց որի դժվար է նման հարցերը լուծել օպերատիվ կարգով»։

«Խռովահույզ Ղարաբաղ» գրքի հեղինակը մեկ այլ տեղում մեջբերում է հենց պարետի խոսքը արցախյան ընդհատակի մասին. «Մեզ հարկավոր է հավաքել ամբողջությունն ու անկեղծորեն բնութագրել այն, ինչ կատարվում է։ Իսկ դա նշանակում է՝ ազնվորեն խոստովանել, որ գործ ունենք գրագետորեն կազմակերպված իսկական ընդհատակի հետ՝ այստեղից բխող բոլոր հետեւանքներով... Ես նորից ու նորից համոզվում եմ, որ այդ ընդհատակի շարժիչները կան, ինչպես ասում են՝ առանցքային դեմքերն են Ռոբերտը եւ Սերժը, որոնց հետ չի կարելի հաշվի չնստել»։

Կադրում եւ կադրից դուրս

...Վերջին տարիներին մենք շատ նշում ենք տարբեր հոբելյաններ։ Հիրավի համաժողովրդական տոներ են դարձել Ղարաբաղյան շարժման սկսվելու օրը՝ փետրվարի 20-ը, ազգային բանակի ստեղծման օրը՝ հունվարի 28-ը, հիտլերյան Գերմանիայի նկատմամբ տարած հաղթանակի բերկրալից օրը, որը նաեւ Արցախի հինավուրց մայրաքաղաք Շուշիի ազատագրման օրը դարձավ եւ արցախյան բանակի ստեղծման օրը։ Եվ ահա մենք մեկը մյուսի հետեւից տոնում ենք ժողովրդի համար սուրբ այս բոլոր տարեդարձերը։

Այսօր՝ 1997 թվականի մայիսի 8-ից, տարիներ անց լրագրողներն ու հատկապես հեռուստալրագրողներն առանձնապես նեղություն չեն կրում փնտրելու պատերազմի հերոսներին, որպեսզի նրանց հետ խոսեն անցյալի եւ արդիականի մասին։ Շատ ավելի հեշտ է օգտագործել հին լուսանկարները եւ պատերազմական հեռուստաարխիվային կադրերը։ Եվ ամեն տարի հոբելյանական օրերին մենք հեռուստաէկրաններին տեսնում ենք նույն կադրերն ու նույն դեմքերը։ Երկու օր շարունակ՝ 1992 թվականի մայիսի 7-ի գիշերվանից մինչեւ մայիսի 9 լուսադեմները կատարում էին տեսագրություն, որն ուղղակի մեր աչքի առաջ դարձավ պատմություն, լեգենդ։ Բայց կադրերից ոչ մեկում չենք տեսնում Շուշիի գործողության գլխավոր դեմքերից մեկին՝ Արցախի ինքնապաշտպանության կոմիտեի նախագահ Սերժ Սարգսյանին։

Ապրիլի վերջին եւ մայիսի սկզբին Սերժը համարյա ամեն օր թռչում էր Երեւան՝ Վազգեն Սարգսյանի մոտ, եւ հետ։ Այդ օրերին ես գրի եմ առել հուշատետրում. «Այս երիտասարդը լրջորեն մտահոգված է միայն մի բանով՝ մեր նորաստեղծ բանակի մարտունակության հարցով, եւ իր գործն անում է լուռ ու աննկատ»։ Սակայն ավելի լավ է վկայակոչել Կոմանդոսի խոսքերը. «Հիմա ես թեթեւություն զգացի։ Այսօր Սերժը եկավ ուղղաթիռով։ Հիմա ավելի հանգիստ է»։ Իսկ Արկադի Տեր-Թադեւոսյանի անաչառությունը ոչ ոք ու երբեք կասկածի տակ չի առել...

Ռազմական գործողությունների թատերաբեմը՝ ափի մեջ

Սերժի աշխատասենյակը գտնվում էր կուսակցության Ստեփանակերտի նախկին քաղկոմի շենքում։ Այստեղ, ոչ մեծ սենյակում տեղավորված էին գլխավոր շտաբն ու կապի ծառայությունը, որոնք համակարգում էին Շուշիի ազատագրման մարտական գործողությունների բոլոր ուղղությունները։

Տարիներ անց ես՝ որպես Ղարաբաղյան շարժմանը եւ Արցախյան պատերազմին նվիրված բազմասերիանոց փաստագրական կինոնկարի («Տասնըոդ նահանգ») վարող, այդ աշխատասենյակում խնդրեցի Հայաստանի պաշտպանության նախարարին պատմել, թե այն օրերին ինչպես էր իրականացվում գործողության ղեկավարումը։ Հենց այստեղից էր Սերժը Երեւան՝ Վազգեն Սարգսյանին զեկուցում բուն գործողության ընթացքի մասին։

Այն ժամանակ մուտքն այս աշխատասենյակ խստիվ արգելված էր։ Լրագրողներից ոչ ոք չէր կարող այստեղ մտնել։ Ներսում միայն Սերժն էր՝ իր օգնականների հետ։ Եվ բոլորովին էլ պատահական չէ, որ արցախյան պատերազմի կադրերից ոչ մեկում չենք տեսնի նրա չսափրված դեմքը՝ մշտական անքնությունից կարմրած աչքերով։ Այդ ժամը, նստած 5-րդ հարկի նեղլիկ սենյակում, զեկույցներ էր ստանում բոլոր ուղղությունների հրամանատարներից, Կոմանդոսից՝ Արկադի Տեր-Թադեւոսյանից։ Եվ նա միակն էր, որ տեսնում էր մարտական գործողությունների ողջ թատերաբեմն ասես ափի մեջ։ Առջեւում էր ամենագլխավոր խնդիրը՝ Լաչինի ազատագրումը, որով բացվելու էր Արցախը մայր հայրենիքին միացնող «կյանքի ճանապարհը»։ Իսկ աշխատասենյակի տերը ոչ մի օր չէր թողնում իր պոստը։ Երբ Լաչինի ազատագրումից եւ միջանցքի բացումից հետո նա տուն վերադարձավ, երեխաները չճանաչեցին. դեմքին թավ մորուք էր աճել։

ԱԶԳ

Էջեր օրագրից

Պահեստային մարտիկներ

...Հասկանալով հանդերձ, որ Շուշիի հաղթանակն ավելին էր, քան հաղթանակ, շատերն էին սակայն գիտակցում, որ իսկական տոնը հեռու է: Երեւանում եւ սփյուռքում փառաբանում էին մեր մարտական հաջողությունները, իսկ թշնամին այդ ժամանակ օրեր շարունակ Աղդամից գնդակոծում էր Ստեփանակերտն ու շրջակայքը, ռազմական ինքնաթիռները խաղաղ բնակավայրերի վրա էին նետում 50 կիլոգրամանոց կասետային ռումբեր:

Օգոստոսի կեսին արտակարգ իրավիճակն ստիպեց արտակարգ միջոցներ ձեռնարկել՝ ստեղծել Պաշտպանության պետական կոմիտե, որին տրվեցին խորհրդարանի լիազորություններ եւ գործադիր իշխանության բոլոր իրավունքները: Կոմիտեի նախագահ դարձավ այդ օպերատիվ ռեֆորմի նախաձեռնողը՝ Ռոբերտ Քոչարյանը: Մի քանի օր անց արդեն նշանակված էին կառավարության անդամները: Հենց այդ ժամանակ ինքնապաշտպանության կոմիտեի նախագահ Սերժ Սարգսյանը նշանակվեց արդեն ԼՂՀ պաշտպանության նախարար: Նորանշանակ նախարարին առաջին այցելողը ես էի: Խոնարհված հսկայական քարտեզի վրա, որ ծածկոցի պես փռված էր սեղանին, նա ինչ-որ նշումներ էր անում:

- Ինչի՞ վրա ես աշխատում, - հարցրեցի ես:

- Ուզում եմ լուծել մի խնդիր, որը չլուծել չի կարելի:

Խոստովանեմ, ինձ անսպասելի զարմացրեց նրա հանգստությունը այդ մղձավանջային իրավիճակում. Արցախն ամեն օր այրվում էր ռումբերի եւ հրթիռների պայթյուններից: Դժվար էր կասեցնել փախստականների եւ հայրենիքից հեռացող մարդկանց հոսքը: Առավոտները, ելնելով նկուղներից ու բլինդաժներից, թաղում էին ոչ միայն մեծահասակների, այլեւ երեխաների, որոնք նախորդ օրը զոհվել էին «գրադի» հարվածից: Պարզվեց, որ հենվելով ռազմական քարտեզի վրա, Սերժը, բացի ամենայնից, հաշվարկում էր, թե Արցախի արեւմտյան սահմանները պաշտպանող մարտիկներից քանիսը կլրացնեն պահեստայինների շարքը, երբ մենք ազատագրենք այդ շրջանները: Դա 1992 թվականի սեպտեմբերն էր: Մինչեւ Քելբաջարի եւ Ղուբաթլուի ազատագրումը դեռ շատ ժամանակ կար:

Հիշողությունը պառակտման թշնամին է

...Տասը տարի անց՝ իր հոբելյանական զեկուցման մեջ Սերժ Սարգսյանը այն ժամանակների մասին կասի հետեւյալը. «Շատերի նյարդերը չէին դիմանում, շատերն էին հուսահատվում, փախչում: Շատերն էլ, ինչպես ասում են՝ լվացել էին ձեռքերը: Որոշ քաղաքական ուժեր, արդարացնելով իրենց, միմյանց մեղադրում էին հարազատ հողը ծախելու մեջ: Կասկածանքի ոգին սողոսկել էր նաեւ շարքեր: Դա այն ժամանակաշրջանն էր, երբ Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունը ղեկավարում էր շարժման առաջնորդներից մեկը՝ Վազգեն Սարգսյանը: Նրան հաջողվեց մեղմել հակամարտությունը հենց մեր ներսում, ընդունել մի շարք կարեւոր որոշումներ, բարելավել բանակի նյութական մատակարարումը՝ կարեւոր ավանդ ներդնելով այդ փուլում պատերազմի ընթացքի մեջ բեկում մտցնելու գործում»:

Վազգենն ինքն էլ խոստովանում էր, որ ամենադժվար պահերն ապրել են 1992 թվականի աշնանը: Այդ մասին, կարծում եմ, մենք պետք է հիշենք միշտ եւ անենք ամեն ինչ, որպեսզի հիշեն գալիք սերունդները: Եվ Սերժը հաճախ էր հիշում Հայաստանի պաշտպանության մյուս նախարարի՝ անմոռանալի Վազգեն Սարգսյանի խոսքերը, որ «պառակտման թշնամին միայն գործուն հիշողությունն է»:

Բալուջայի խռովությունը

...1-ը մայիսի, 1993 թվական: Արդեն ազատագրված են Քելբաջարը, Ղուբաթլին, Զանգելանը: Բայց Արցախի հյուսիսում եւ արեւելքում դաժան մարտեր են ընթանում: Աղդամը շարունակում է մնալ ահռելի, վերջնականապես սանձազերծ կրակակետ:

Հաքերիի մոտ շրջապատումից դուրս էր եկել ինքնապաշտպանության ուժերի ջոկատներից մեկը: Տանջահար, ցնցոտիավոր, մազակալած դեմքերով մարտիկները հասան մինչեւ Բալուջա գյուղ եւ կանգ առան նույնանուն գետի ափին: Ինչ-որ մեկը եկավ Ստեփանակերտ՝ ինձ փնտրելու եւ հայտնելու, որ «տանջահարների» թվից մի խումբ Բալուջայում խռովություն է բարձրացրել, հիստերիկ գանգատներով բարոյալքում է բնակչությանը: Նրանք պահանջում են, որ պաշտպանության նախարարն անմիջապես այցելի իրենց: Ես գնացի Սերժի մոտ եւ մենք միասին ուղեւորվեցինք «ապստամբների» մոտ: Բալուջա գետի ափին, թթենու ստվերում հավաքվել էին մոտ երկու հարյուր

ֆիդայիներ՝ ոմանք սաղավարտով, [illegible] Բոլորը միահամուռ խոսում էին հացի եւ սննդի պակասի մասին, բայց ամեն ինչից երեւում էր, որ ավելի շատ արդարանում էին: Նրանք չէին կարողացել պահել Հաքերին (թուրքերը հրդեհել էին գյուղը), ընկել էին շրջապատման մեջ եւ մեծ կորուստներ կրել:

Այն ժամանակ ես առաջին անգամ լսեցի Սերժի հրամայական ձայնը: Խոսում էր ընդգծված հանգստությամբ. խիստ զգացել էր, որ այստեղ չէին օգնելու [illegible] խոսքը, բարձրագոչ բառերը: «Այստեղ գալու ճանապարհին ես մտածում էի, որ լինելով պաշտպանության նախարար, շատ կկանգնեցնեմ հայկական բանակի մարտիկներին եւ կխոսեմ իսկական զորավարի պես: Բայց տեսնելով ձեզ՝ հասկացա, որ մեր երկխոսությունը չի կայանա: Կարող եմ միայն հետեւյալն ասել. ես չեմ սկսի [illegible] պատասխանատվությունը: Վաղվանից յուրաքանչյուրը պարտավոր է վերադառնալ իր զինվորական ստորաբաժանում՝ ենթակայության տակ: Իմ լեզուն չի պտտվում հռչակել ձեզ՝ «[illegible]»: Քանզի դրա համար անհրաժեշտ է, որ բոլորդ միանման համազգեստով լինեք, որ ինքներդ կազմակերպվեք ու դառնաք զինվորներ: Ես մեծ խոսք եմ տալիս: Այսօր մայիսի 1-ն է, [illegible]: Խոստանում եմ, որ այս ամսվա վերջին մեր բանակն արտահոգված կլինի հագուստով ու կոշիկով»:

Երկու օր անց Սերժ Սարգսյանը իր տեղակալ Ա. Աբգարյանի հետ թռավ Մոսկվա: Ամսվա վերջին տեղի ունեցավ 40 տոննանոց «Իլ-76»-ի առաջին չվերթը: Սերժը կատարեց իր խոստումը: Մայիսի 31-ին Արցախի բանակի բազմաթիվ ստորաբաժանումներ արդեն կրում էին նոր զինվորական համազգեստ: Հենց այդ օրերին մեր բանակն սկսեց պատշաճ տեսք ստանալ: Եվ հենց այդ ժամանակ էր, որ Վազգենն ասաց, թե մենք արդեն պետք է փոխենք մեր բառապաշարը: Պետք է խոսենք ոչ թե ֆիդայիների մասին, այլ հայկական կանոնավոր բանակի զինվորների:

Ինչ է նշանակում «հանձնել»

Ամեն անգամ, երբ ես լսում կամ կարդում եմ «հանձնել» բառը, առաջին հերթին մտածում եմ, թե ինչ տարիքի է դա արտասանողը կամ գրողը: Եվ համոզվում եմ, որ խոսքը, որպես կանոն, նրանց մասին է, ովքեր ոչ մի անգամ չեն այցելել պատմական Հայաստանի այդ նույն ազատագրված տարածքներ, որոնք իբր ինչ-որ մեկը պատրաստվում է «ՀԱՆՁՆԵԼ»: Միաժամանակ համոզվում եմ, որ ոչ ոք կարգին չի էլ պատկերացնում «հանձնել» բայի իմաստն ու էությունը գործողության մեջ:

Հաճախ Հայաստանի պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի եւ ապա պաշտպանության ղեկավար Սերժ Սարգսյանի հետ անցել ենք մեր ազատագրված հողերով: [illegible] հուշատետրում:

Նախ՝ խոսքը ոչ թե պարզապես տարածքի, այլ հայրենիքի մասնիկի մասին է: Երկրորդ՝ այսօր ազատագրված հայրենիքի այդ մասը անվտանգության փրկիչ գոտի է դարձել երկու կողմերի համար, խաղաղության ծանրակշիռ փաստարկ լինելով տարածաշրջանում: Բայց ավելի դժվար է այն, որ բոլոր նրանք, ովքեր մտնում են ազատագրված շրջանները վերադարձնելու մասին, դժվար թե աչքի ծայրով տեսած լինեն, թե որտեղ միջոցներ, որքան էներգիա են ծախսված եւ այսօր էլ շարունակում են ծախսվել այդ անվտանգության գոտին ամրացնելու վրա: Վերջիվերջո կարելի է մեքենա նստել ու ծանրիկ անցնել Արցախի ափերից մինչեւ Օձասարի լեռներ, սեփական աչքերով տեսնելու համար ոչ միայն թանկարժեք ամրությունները, այլեւ նայելու մեր երիտասարդ տղաներին, որոնք ծառայություն են տանում առաջավոր գծում: Մենք չենք կարող չգիտակցել, որ եթե չլինեին այս ծախսերը, այս էներգիան, այս տղաները եւ այս ամրությունները, բնական փաղուց արդեն գործողության մեջ դրած կլինեին իր բոլոր մահաբեր կրակակետերը, հրդեհելով Հայաստանի եւ Արցախի սահմանամերձ բոլոր շրջանները: Այդ թվում նաեւ Գորիսի շրջանի Տեղ գյուղը, որտեղ թաղված են Սերժի նախնիները: Այդ թվում նաեւ Ստեփանակերտը, որտեղ ապրում են նրա հայրն ու մայրը:

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

Քաղաքական մետամորֆոզներ՝ բարոյազրկման ուղիներով

Քաղաքականությունը կեղտոտ ասպարեզ է, բայց ոչ այս աստիճանի...

Ընտրական գործընթացներն այնպիսի երանգներ են ստանում, որ ավելի հաճախ հիասթափությունն է որոշում ամեն ինչ: Հիասթափեցնող են եւ իշխանական, եւ ընդդիմադիր ճամբարում իրենց ուղկներն արտահայտող թեկնածուների ու նրանց համախոհ-զինակիցների պահվածքն ու կեցվածքը, օգտագործած բառապաշարն ու արդեն իսկ կարծված հիշողության արհամարհումը:

Իսկ ավելի հաճախ այնպիսի մարդիկ են վիրավորական ու ավելի շուտ հենց իրենց սազական բառապաշար օգտագործում, ինչը խիստ պայմանավորված է պատկերացվելու հնարավորությունից եւ առիթներից: Եվ երբ խոսքը հատկապես մեզանում անտանելիորեն բազմացած կասկածելի կրթությամբ ու փորձով քաղաքագետներին է վերաբերում, ապա միայն «հուսադրող» հանգամանքը սոցիոլոգների դաշտում տիրող նույնատիպ իրավիճակի գիտակցումն է:

Թե արժեխային հստակ սահմանակ օգտագործելիս հայաստանյան նախագահական ընտրությունների մասնակիցները որ տեղերում կհայտնվեն, առանձնակի դժվար չէ որոշել, բայց որ ոմանք իրենց ավելին են թույլ տալիս՝ ակնհայտ է: Մասնավորապես, ում Արտյոմ Խաչատրյանի կրթական ցենզի մասին երեւի դժվար է տեղեկանալ, իրեն թույլ է տալիս նախագահական թեկնածուներից Արթուր Բաղդասարյանին ուղղված ծանրակշիռ մեղադրանքները շատ համարել եւ թե Արթուրին անտիպաթիկ էլ բավարար է:

Բավականին յուրօրինակ մտածողություն է, եթե հաշվի առնենք, որ մեզանում նույն Արտյոմ Խաչատրյանը նաեւ որպես Գագիկ Սարգսյան է հայտնի, որ արդեն տպագրվում է «Հայոց աշխարհ» թերթում այն դեպքում, երբ դեռեւս անցյալ տարի հրապարակ ընդունելությամբ էր արժանանում թերթի «Հայկական ժամանակում»: Ավելին, եթե ՀԺ-ում տպագրվելիս ստորագրություններ էր ունենում, ապա, նույն այդ դաշտի կողմից մեղադրվելով ՊԱԿ-ի հետ համագործակցության մեջ, Սարգսյան-Խաչատրյանն անցավ ԼՏՊ-ին ուղղված տեխնոլոգիաներով թեմաների միջեւ այնպես, ինչպես դա անում էր ինչպես կոնյունկտուրային իրականության դեմ: Ամեն դեպքում, ժամանակին Լեւոնին փառաբանող այս պարոնը լկտիության իր բաժինն է ցույց տալիս այսօր լեւոնականներին «Լեւոնի վկաներ» որակելով, կարծես արդյունավետ շարժում լինի:

Եվ սա քաղաքական մետամորֆոզների միակ օրինակը չէ: Թեկնածու Արթուր Բաղդասարյանի՝ տպագրվածների մասին շարքով հանրահավաքում հայտարարությունը նրան «Հայկական ժամանակի» առաջին էջին է հասցրել այն ժամանակ, երբ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հանրահավաքային մուտք ու ելք ապահովող Նիկոլ Փաշինյանը դեռեւս տարեսկզբին Բաղդասարյանին, ի թիվս այլ որակումների, «ընտանեմիոծ» էր անվանել: Եվ եթե շատ երկար չմտածենք, ուրեմն Տեր-Պետրոսյան-Բաղդասարյան միությունը կարելի է իրագործված համարել, հատկապես եթե կարճ հիշողություն չունենալը հնարավոր դարձնի վերհիշել հենց նույն Արթուր Բաղդասարյանի՝ Հայաստանի առաջին նախագահին նվիրված հրապարակումները:

Քաղաքականությունը կեղտոտ ասպարեզ է, բայց ոչ այս աստիճանի: Եվ ոչ այն դեպքում, երբ, օրինակ, քաղաքական մետամորֆոզներն ի հայտ են գալիս այնպիսի մի նուրբ հարցի առնչությամբ, ինչպիսին Ադրբեջանի հետ հարաբերություններն են: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ադրբեջանամետության մասին խոսելու համար թերեւս նրա իսկ հայտարարությունները, անգամ խոհափիլիսոփայական ընդդիմադիր դատողությունները նախընտրական ծրագրում բավարար չեն: Բայց ադրբեջանցիների եւ թուրքերի անթաքույց «ընտրությունը» Հայաստանի առաջին նախագահի օգտին չի կարող քաղաքական դիվիդենտ ծառայել այս թեկնածուի համար, հատկապես եթե պատմական էմոցիան հիշեցնի առաջին նախագահի օրոք ղարաբաղյան հակամարտության բանակցային գործընթացի հնարավոր սցենարի իրականություն դառնալու հավանականությունը:

Եվ այս ամենն այնքան կարեւոր չէր լինի, եթե խնկարկես հիշողությունը կարճ չլիներ, արհեստականորեն, թե բնականոն՝ այնքան էլ կարեւոր չէ: Որպես մի թերթ, որտեղ բազմիցս հրապարակվել են լրագրող Տիգրան Հայրապետյանի նյութերը, հիշեցնենք, որ նա միայն «Բոտինների ժամը» հոդվածը չի հեղինակել 1999-ին ընդդեմ իշխանությունների: Տիգրան Հայրապետյանը դեռեւս 1992 թվականի դեկտեմբերի 31-ին «Ազգում» հրապարակել «Հայաստան, յո՞ երթաս կամ ո՞վ է բռնելու չարագործի ձեռքը»: Եվ ինչ եք կարծում՝ ո՞ւմ է չարագործ անվանել Տիգրան Հայրապետյանը: Տեղեկացնենք, որ այդ «չարագործը» Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն է, որին այդպես որակելու համար ճնշումներ են եղել հենց «Ազգում», քանի որ Հայրապետյանն այդ նյութը տպագրել է գլխավոր խմբագրի՝ Փարիզում եղած ժամանակ:

«Պարեկված ունենալու համար պետք է հանում նրա պատրաստել, իսկ պատրաստելու համար՝ սովորել բռնամբություն անել»: Ֆրիդրիխ Նիցշեն կարող էր իրեն թույլ տալ նման խոսքեր ասել, բայց մեզանում դա չպետք է իրականություն դառնա: Մինչդեռ այսօր եւ մինչեւ այս օրն էլ պիտակումներ հնչում են, բայց գրեթե միշտ անհիմն: Եվ դա բնավ էլ իշխանագիտական ընդդիմության ռոսակը չէ: Հայաստանի ներկայիս նախագահին էլ երբեմն, լռության փոխարեն, նախընտրում է խոսել ու որակումներ տալ, որ անտեղի են հնչում այնպիսի մի ինստիտուտի բարձունքից, ինչպիսին հանրապետության ՆԱԽԱԳԱՀՆ է: Նախագահացուներն էլ, փոխանակ գործից խոսելու, նրանց մետամորֆոզներն են ներկայացնում՝ մոռանալով, որ երբեմն անհամեմատ չեն եղել իշխանությունից, երբեմն հանցագործություններ են կոծկել, երբեմն քարհրացի են եղել միմյանց, անգամ նույն դաշտում են «գնդակ գլորել»...

Այս ամենը կարող է մեկ բան վկայել. մանրախնդրությունն է այսօր որոշում քաղաքական վարքագիծը, այլ ոչ ազգային ու պետական շահերի հիմնավորման սեփական պատկերացումներն ամենամեծ համարելու վստահությունը: Բայց այս ամենով հանդերձ, գոնե այս ընտրական գործընթացում մնացյալ բոլորի համար սահմանված դիտորդի կարգավիճակին չպետք է ավելացնել տրոհի որակներ: Ինչքան էլ վաս, բայց հիշողություն ունեն բոլորը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Փարաջանովյան ցուցադրումներ արտասահմանում

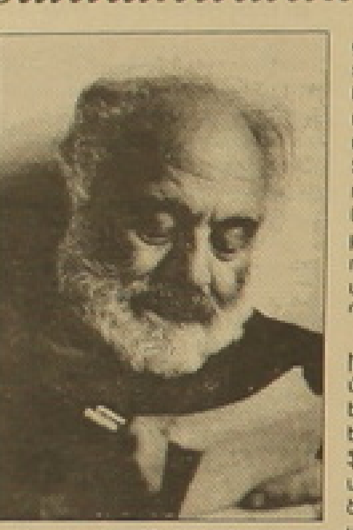

Խոսելով Սերգեյ Փարաջանովի մասին, Տոնինո Գուերան ասել է, թե Ֆելինին է հաջողվել մոզաիկան ձեռներով ստեղծել: Փարաջանովի համար անընդունելի էին խորհրդային ֆիլմերը: Նա մասսայական կինոյի ռեժիսոր չէր: Նրան զզվեցնում էին խորը մասնագետները, որ գիտեին կինոն, հասկանում էին, թե ինչ է նշանակում կինոյի լեզուն: Փարաջանովի տուն-թանգարանի տնօրեն Զավեն Սարգսյանը նշում է, որ Փարաջանովի կերպարը մեծ է օրինակ ծառայի մահվանից, որովհետեւ նա ամենից ազատ մարդն էր ու ազատ երկում:

Երեկ «Ոսկան» ակումբի հյուրը Զավեն Սարգսյանն էր, որն առաջին հերթին անդրադարձավ վերջերս Կիեւում բացված Փարաջանովի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսին: «Կիեւում Փարաջանովի մեծ ցուցադրություն եղել ունեցել 1994-ին եւ 1997-ին: Կարեւոր խոսք է Փարաջանովի կյանքում: Այնտեղ անցկացրել է կյանքի մեծ մասը, դարձել ռեժիսոր, այսօր էլ ընտանիքն ապրում է Կիեւում: Քաղաքի հետ են կապված նրա կյանքի նաեւ ծանր օրերը: Այնպես որ, Կիեւում ցուցադրության կազմակերպումը շատ կարեւոր է ու հասկանալի»:

Սա Փարաջանովի ստեղծագործությունների 55-րդ ցուցահանդեսն էր արտասահմանում, որը բացվեց հունվարի 30-ին՝ Գեղարվեստի ազգային թանգարանում: Կազմակերպիչները Փարաջանովի ստեղծագործությունները ցուցադրելու համար տրամադրել էին 3 հսկայական դահլիճ: «Բացման օրը մշակութային գործիչների հսկայական բազմություն էր հավաքվել, տպագրվեց Փարաջանովի ստեղծագործությունների մեծ ալբոմ: Եղել ունեցան բազմաթիվ նշանավոր արվեստագետներ, այդ թվում «Մոռացված նախնիների ստվերները» ֆիլմի դերասանուհի Լարիսա Կադոչնիկովան»: Ցուցադրվեցին Նիկուլինի, Տարկովսկու եւ այլոց նամակների պատճենները՝ ուղղված Փարաջանովին: Լինելով լուսանկարիչ՝ թանգարանի տնօրենը ցուցահանդեսին ներկայացրեց նաեւ մեծ լուսանկար՝ Գանձասարի, Երեւանի, Ղարաբաղի եւ այլ բնապատկերներ:

«Կիեւում ցուցադրեցինք 55 աշխատանք: Ցուցահանդեսը կտեւի մինչեւ մարտի 16-ը: Կազմակերպել ենք նաեւ կինոցուցադրումներ: Կիեւ ենք տարել Փարաջանովի բոլոր կինոֆիլմերն ու ռեժիսորին նվիրված 3 վավերագրական ֆիլմ»: Առաջիկա ծրագրերի մասին խոսելով, տնօրենն ասաց, որ մարտի 16-ին Տոնինո Գուերայի ծննդյան կապակցությամբ Իտալիայում տեղի կունենա «Փարաջանովի աշխարհը» լուսանկարների ցուցադրություն: Իսկ ավելի ուշ՝ Ռավեննայում նախատեսված է բացել Փարաջանովի ստեղծագործությունների մեծ ցուցադրություն:

Օրերս լույս կտեսնի Փարաջանովի ստեղծագործությունների առաջին մեծ ալբոմը: Գրքում տպագրվելու է 150 գործ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Համաշխարհայնության գալու անհրաժեշտ պահը

Քաղաքական հայտնի գործիչ Գալուստ Սահակյանի «Խորհուրդ խորին» գիրքը մի հաճելի նվեր է մատուցվում այս օրերին, երբ մեկնարկել է նախագահական ընտրարշավը, եւ շատ, անչափ շատ է կարեւոր յուրաքանչյուր կողմի պահվածքը: Այս գրքում տպագրված նախկին ու ներկա հարցազրույցների ոճը այդ կողմնակցության օրինակ են:

Գալուստ Սահակյանը երբեք չի ասում մի բան, որ հետո հնարավոր լինի իր երեսին տալ՝ պահի մեջ կարծիքը փոխելու համար: Ասել է՝ հասցեատեսն է դիրքորոշումը, եւ այդ դիրքորոշումը այս ու այն անձին չի վերաբերում, վերաբերում է երկրին, երկրի ճակատագրին: Նա ասում է, որ երկրի այսօրվա, վաղվա օրվա համար այս մոտեցումն է իրատեսական, եւ այն անձը, որի կենսագրությունն ու պահվածքը համապատասխանում են այդ մոտեցումներին, նա էլ նախընտրելի է Գալուստ Սահակյանի համար: Հայաստանի քաղաքական դաշտի վերլուծությունը նրա կողմից կատարվում է հանդարտ, բծախնդիր, համադրությունների ֆոնով: Ահա այս մոտեցումով է Գ. Սահակյանը հայտնում իր կարծիքը, որ, չգիտես ինչու, լրագրողները հաճախ սիրում են կանխատեսում անվանել: Թող այդպես լինի՝ կանխատեսում: Բայց էականն այն է, որ փաստերի, իրադարձությունների, զարգացումների համադրությամբ ասված խոսքը ասողին հետագայում ամաչելու տեղ չի թողնում: Հակառակ պատկերը որոշ քաղաքական գործիչների մոտ է, որոնք դատ ու ճանապարհ են փոխում քաղաքականություն ասած այս տարածությունում: Եվ երբ նման, այսպես ասած, քաղաքական գործիչներին հիշեցնում են իրենց անցյալը, անցյալում արված դատողությունները, ուրիշ բան չի մնում եզրակացնելու, քան՝ հեղհեղուկ պահվածք, միայն պահի ազդեցության հետեւանք, միայն անձնական շահի թելադրանք:

Սահակյանի այս գիրքը կարդացի ծայրեծայր, եւ ոչ մի հարցազրույցում պահի թելադրանք չտեսա: Չկա նաեւ (համեստաբար դժվար չէ) ամաչելու առիթներ տվող խոսք, անձնական նպատակադրություն: Սահակյանն այսօրվա իր նախընտրած թեկնածուին, իմա՝ Սերժ Սարգսյանին, գովելու, բնութագրելու, ավելորդ էպիտետներով զարդարելու կարիքը չունի: Նա գտնում է մի երաշխիք, որից դուրս գալու բաց դռները ստեղծված են իր թեկնածուի աշխատասիրական գործունեությամբ եւ վաստակով, նախ՝ տարածաշրջանում, ապա եւ աշխարհում երկրի տեղի ու դերի չափորոշիչներն ընբռնելու եւ ըստ այդմ գործելու ունակությամբ: Սրանք ներքին հասկացություններ են, եւ այդ հասկացությունների ավելորդ գովքն անգամ կոտանա կասկածել դրանց: Գ. Սահակյանը չի կասկածում, եւ դրա համար էլ նա ավելի շատ վերն ասված երաշխիք դուրս գալու դժվարություններից է խոսում ու այն ելքի դռներից, որոնց տեղը եւ բացվելու եղանակները հստակ պատկերացնում է իր նախընտրած թեկնածուն: Եվ մի շատ կարեւոր հանգամանք եւս՝ այդ ֆոնի վրա երբեւէ չափն անցնող խոսք չասել այլոց հասցեին: Այս գրքում ամփոփված հարցազրույցների մեջ հնարավոր չէ գտնել այդպիսին:

Գ. Սահակյանը չի տառապում ցանկալին իրական տեսնելու պատրանքով: Ով նրան մոտ չէ՝ նա ցանկալին շոշափելի է տեսնում: Եվ հենց այստեղ է, որ նրա այդ լավատեսությունը ոմանք համարում են դյուրահավատություն: Խաբուսի՞կ է, տարակարծությունների տեղիք տվո՞ղ է, անկանխատեսելի՞ է: Բնավ ոչ: Պարզապես նրա հավատն ու վստահությունը հիմնված է շատ բան տեսած, շատ անցումներ իր կանխատեսումներում ճիշտ հետեւության եկած, եւ, ամենակարեւորը, երբեւէ իր համոզմունքներից չհրաժարված մարդու հավատի վրա: Ահա իրողությունը, որ Գ. Սահակյանի բոլոր հարցազրույցներում, որոնք տեղ են գտել այս գրքում, լեյտմոտիվ է, եթե կարելի է դրան հենց այդ անվանումը տալ: Թերեւս նաեւ ծանրակշիռ քաղաքական գործիչների դպրոցն է, որ իրենց հավասարակշիռ պահվածքով, ժողովրդի վստահության հենման կետով կարողանան կանխել ու կասեցնել վտանգ ներկայացնող որեւէ դրսեւորում, որ կարող է ակտիվ, անկանխատեսելի հակամարտության բերել:

Կարծեմ հույների ասացվածքն է. «Զայրացած ես բացատրում, ուրեմն այնքան էլ հավաստի չէ քո ասածը»: Ահա պահվածք, որ երեւում է այս գրքում զետեղված բոլոր հարցազրույցներում, անգամ, երբ լրագրողներն են փորձել, մեղմ ասած, համբերությունից հանել նրան: Չի ներքաշվել՝ հանդարտ, անշտապ զրույցը բերել-հասցրել է բարոյականության աստիճանի եւ այդ հարթության վրա տվել պատասխանը:

«Լավ ու վատ մարդիկ չկան՝ կան լավ ու վատ հարաբերություններ», եւ այդ հարաբերություններում դատապարտված է նա, ով խորացնում է այդ վատ հարաբերությունները, եւ անպայման շահում նա, ով քրիստոնեական հասարակ սկզբունքով է առաջնորդվում՝ «Ոխերիմին հաղթիր՝ նրան բարի դարձնելով»:

Սահակյանը սին եւ անօգուտ է համարում «Ով մեզ հետ չէ՝ մեր թշնամին է» կարգախոսը: Ժխտում է դա հատկապես այն բանի համար, որ հաճախ ճամբարները փոխած մարդիկ հարձակվում են նրանց, ում հետ ճանապարհ են անցել՝ մոռանալով ինչ-որ ժամանակ իրար պաշտպանելու պահերը: Ով մարդկանց նման պահվածքը ժխտողը երաշխավորություն չունի, թե իրեն էլ կարող են մատնացույց անել իր հայացքներում նկատված փոփոխությունները: Այդպիսին նա չի ունեցել: Հատուկ ուսումնասիրեցի այս գրքում զետեղված եւ հիմա էլ շարունակվող նրա հարցազրույցները՝ չկա այդպիսի բան: Նրա համար Առաջնորդը (այս դեպքում գլխատառով) նա է, ով ոչ թե առջեւից է գնում, այլ իր հետեւից եկող բանակ ունի, եւ նա՝ Առաջնորդը, ապահով թիկունքով, հայացքն առաջ, օրվա եւ գալիքի մասին խորհելու, այդ ապագան կերտելու ուժ, կարողություն եւ անսպառ հենարան ունի:

...Ահա սրանք էին իմ մտորումները, որ ուզում էի հարցազրույցով ներկայացնել, բայց ներկայացնում եմ Գալուստ Սահակյանի «Խորհուրդ խորին» գրքի որպես գրախոսական:

ԾԵՐԵՆԻԿ ՍՈՍՅԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ

Եգիպտահայ վարժարանների համաշխարհային հավաքը դարձյալ Երեւանում

Արդեն մեկ շաբաթ է, ինչ հայաստանաբնակ նախկին եգիպտահայերն ստանում են իրենց հասցեներով ուղարկված «Եգիպտահայ վարժարանների համաշխարհային հավաքի» ծրագիր-ծանուցումները, համաձայն որոնց Մոնրեալի եգիպտահայերի ընկերակցության նախաձեռնությամբ երկամյա պարբերականությամբ կազմակերպված այդ հավաքների հերթական 14-րդը երկրորդ անգամ (առաջինը 2003 թվին) տեղի է ունենալու Երեւանում առաջիկա սեպտեմբերի 18-24-ը:

Նախատեսված է յոթնօրյա հագեցած մի ծրագիր, որի ընթացքում հավաքի մասնակիցները այցելելու են Էջմիածին, Սարդարապատ, Սեւանա լիճ, Զվարթնոց, Խոր Վիրապ, Անբերդ, Եռաբլուր, Ծիծեռնակաբերդ, Գյումրի եւ Օշական, ներկա են լինելու Հայաստանի անկախության օրվա տոնակատարություններին:

Բացի վերոհիշյալներից, ցանկացողներին հնարավորություն է ընձեռվելու ծրագրի ավարտից հետո այցելելու Արցախ (3 օրով), Լոռու մարզ (2 օրով) եւ սեպտեմբերի 28-ին Էջմիածնում մասնակցելու մյուռոնօրհնեքի սուրբ արարողությանը:

Հիշեցնենք, որ նման համախմբումն իր տեսակի մեջ միակն է, որն ի մի է հավաքում մի ամբողջ գաղութի բոլոր վարժարանների հայ շրջանավարտներին եւ մենաշնորհն է Մոնրեալի (Կանադա) հաստատված նախկին եգիպտահայերի: Ավանդույթն սկիզբ է առել 25 տարի առաջ եւ ցարդ հավաքներ կազմակերպվել են աշխարհի տարբեր վայրերում, դրանցից վերջինները կայացել են Լոս Անջելեսում (1993-ին), Սիդնեյում (1995-ին), Կահիրեում (1997-ին), Մոնրեալում (1999-ին), Երեւանում (2003-ին), Տորոնտոյում (2005-ին):

Ընկերակցությունը ունի նաեւ իր մշտական գործող «Մասեաց կրթական հիմնադրամը», որի նպատակն է հավաքներից ստացված հասույթները հատկացնել հայաստանյան կրթական եւ այլ ոլորտների կարիքների իրագործմանը:

Այսպես, տարիների ընթացքում այդ հասույթների միջոցներով Հայաստան են ուղարկվել դեղորայք, զանազան տեսակի նպաստներ, վերանորոգվել են վարժարաններ (Վանաձորում՝ «Գալնոտր», Վայոց Ձորում՝ «Գլաձոր»), Երեւանում Մարի Նուբար ակնաբուժարանը, «Հույսի կամուրջ» կազմակերպության կենտրոնը եւ հատկացվել են ուսանողական կրթաթոշակներ:

Ընկերակցության կազմկոմիտեի անդամներ են Մոնրեալից՝ Վարդգես Յակոբյանը (նախագահ), դոկտ. Յոն Մանուկյանը (փոխնախագահ), Յակոբ Ամիրյանը, Արմեն Քյուրքճյանը, Արփի Պասմաճյանը եւ ուրիշներ: Հայաստանից ներկայացուցիչներ են Վանիկ Սեւոյանը եւ դոկտ. Նորայր Բեյլերյանը:

Հաջողություն եւ հարատեւություն ենք մաղթում ընկերակցությանը:

Հ. ՕՀԱՆՅԱՆ

«Քողի տակ» ներկայացումը՝ Նյու Յորքում

Նյու Յորքի Կոլումբիա համալսարանի «Միլլեր» թատրոնի դահլիճում փետրվարի 15-ին կայանալու է Վաշինգտոնում ներկայացվելուց հետո մամուլում արդեն դրական գնահատականների արժանացած իրանահայ դերասանուհի Մարի Ափիկի «Քողի տակ» մեներկայացումը, տեղեկացնում է «Արմինյըն միրըր սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթի հունվարի 26-ի համարը, հավելելով, որ Մարի Ափիկը ծնվել է Իրանում եւ 1979-ին տեղափոխվել Մ. Նահանգներ: Դերասանական արվեստով զբաղվել է շատ երիտասարդ տարիքում ելույթներ ունենալով ինչպես բեմերի վրա, այնպես էլ հեռուստատեսային եթերում: Վաշինգտոնում մեներկայացման ներկա են եղել, ըստ հաղորդագրության, առաջին տիկին Լաուրա Բուշը եւ շատ անվանի անձնավորություններ:

Հ. Օ.

Առաջին ցուցահանդեսը Նյու Յորքում

«Գույների նկատմամբ ունեցած իմ զգացմունքային մոտեցումները առնում են հայաստանյան շողշողուն արեւի եւ կապտավուն լեռների ազդեցություն: Փորձում եմ լույսերի խաղը որսալ եւ պատկերել իմ կտավներում: Կարծում եմ մելամաղձոտությունն է ոգեւորում ինձ եւ ստեղծագործական ջիղ արթնացնում իմ մեջ», ասում է երիտասարդ նկարչուհի Սոնա Եղիազարյանը, որն իր նկարչական առաջին ցուցահանդեսն է բացել հունվարի 20-ին Յոնկըրսի (Նյու Յորք) «Տրամփեթս Ջազ կլաբ» ակումբում:

Ցուցադրման վայրի ընտրությունն ու ցուցահանդեսի «Ջազի գույները» ընդհանուր խորագիրը պատահական չեն: Սոնան հրապուրված է հայտնի դաշնակահար եւ երգահան Տիգրան Մարտիկյանի ջազային ստեղծագործություններով եւ ինքն էլ երգում է նրա ղեկավարած «YY միստրք» եռյակում:

«Ջազը ներշնչում է ինձ, օգնում է տեսնել աշխարհը տարբեր, յուրօրինակ գույներով եւ երանգներով», բացատրում է նա «Արմինյըն միրըր սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթի թղթակից Թալին Բաբայանին:

Սոնան ծնվել է Հայաստանում եւ հաճախել Երեւանի գեղարվեստի պետական ակադեմիան: Ցուցադրվել է Բելառուսում եւ Ներկայումս Յոնկըրսի «Նոյես» արվեստի թանգարան-դպրոցի» անդամ է: Նկարներում օգտագործում է «Ար Նուվոյի» եւ «սյուռեալիզմի» տարրեր:

Հ. Օ.

Գասպարյանն ու Խոջոյանը շարունակեցին հաղթարշավը

Մոսկվայում շարունակվում է «Աերոֆլոտի» շախմատային փառատոնը: Ուժեղագույնների խմբում առաջատարների թվում գտնվող Զավեն Անդրիասյանն ու Կարեն Ասրյանը 4-րդ տուրում հավասարություն կնքեցին մրցակիցների հետ: Զավենը միավորը կիսեց Արկադի Նայդիչի հետ մրցախաղում, իսկ Ասրյանը ոչ-ոքի խաղաց Անդրեյ Ռիչագովի հետ: Մրցաշարի մասնակիցներից ամենաբարձր վարկանիշն ունեցող Վլադիմիր Հակոբյանը մրցում էր իր հայրենակցի՝ Հրանտ Մելքումյանի հետ: Փորձառու գրոսմայստերը հաղթեց եւ ինչպես Ասրյանն ու Անդրիասյանը, վաստակեց 3 միավոր: Դա հայ շախմատիստների մեջ լավագույն արդյունքն է:

Քալաշյան-Ռահմանով, Մինասյան-Իսաեւ, Հովհաննիսյան-Իսկուչին պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի: Յուրի Համբարձումյանը հաղթեց Վասիլի Կովալյովին: Վերջապես իր օգտին առաջին միավորը գրանցեց Արաշ Ինանցը՝ հաղթելով Սեմյոն Աղյային: Քալաշյանը վաստակել է 2,5 միավոր, Մելքումյանը, Համբարձումյանն ունեն 2-ական միավոր, Մինասյանն ու Հովհաննիսյանն իրենց օգտին 1,5-ական միավոր են գրանցել:

Մրցաշարային աղյուսակը 4 միավորով գլխավորում է Ալեքսանդր Ռյազանցեւը: Նա 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց Սոն Նգուենի նկատմամբ: 16 շախմատիստներ 3,5-ական միավորով հետապնդում են առաջատարին: 5-րդ տուրում Հակոբյանը կմրցի Վասիլի Եմելինի հետ, Անդրիասյանն ուժերը կչափի Պավել Տրեգուբովի հետ, իսկ Ասրյանի մրցակիցը կլինի Օլեգ Նիկոլենկոն:

Կանանց մրցաշարում Էլինա Դանիելյանը ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Եվգենիա Կուզնեցովայի հետ: Լիբանանահայ Քնարիկ Մուրադյանն անդրանիկ պարտությունը կրեց՝ զիջելով Իրինա Վասիլեւիչին: Կարինա Համբարձումովան հաղթեց Անգելինա Գավրիուշենկովային ու վաստակեց 2 միավոր: Նույնքան միավոր ունեն նաեւ Քնարիկ Մուրադյանը եւ Տաթեւիկ Հայրապետյանը, որը ոչ-ոքի խաղաց Լյուդմիլա Ֆրանցուզովայի հետ: Հավասարություն կնքեց նաեւ Մարինա Նազարյանը, ում մրցակցուհին Իրինա Կաբանովան էր: Նա ունի 1,5 միավոր:

Էլինա Դանիելյանը 3 միավորով առաջատարների շարքում է: 5-րդ տուրում նա սեւերով կմրցի Մարիա Մանակովայի հետ: Առաջատարներն են միջազգային վարպետներ Էլենա Թաիրովան ու Աննա Ուշենինան, որոնք հաջորդ տուրում մրցելու են միմյանց հետ: Ուշենինան պարտության մատնեց Մարիա Մանակովային, Թաիրովան հաղթեց Անաստասիա Բոդնարուկին:

«B» խմբի մրցաշարում էլ հայ շախմատիստները վերելքով են խաղում: 3 տուրից հետո նրանցից չորսը 100 տոկոսանոց արդյունք ունեին: 4-րդ տուրում հաղթարշավը շարունակեցին Տիգրան Գասպարյանն ու Վարդան Խոջոյանը: Տիգրանը հաղթեց Սերգեյ Ֆոկինին, Վարդանն առավելության հասավ Օլեգ Միսյաչեւսկու նկատմամբ: Իսկ ահա Վահագն Խաչատրյանը եւ Վարդան Մելքոնյանը միավորի առաջին կորուստն ունեցան: Եթե Խաչատրյանը ոչ-ոքի խաղաց Եվգենի Կոտսուրի հետ, ապա Մելքոնյանը պարտվեց Վլադիմիր Մեյբեկովին:

4 տուրից հետո վեց շախմատիստներ 100 տոկոսանոց արդյունքով գլխավորում են աղյուսակը: Նրանց թվում են Տիգրան Գասպարյանն ու Վարդան Խոջոյանը: 5-րդ տուրում Գասպարյանը կմրցի Վլադիմիր Կալյանի հետ, իսկ Խոջոյանի մրցակիցը կլինի Վլադիմիր Մեյբեցկոն:

«Միկան», «Փյունիկն» ու «Բանանցն» ուժեղագույնների թվում են

Ֆուտբոլի պատմության եւ վիճակագրության միջազգային ֆեդերացիան հրապարակել է աշխարհի 350 ուժեղագույն ակումբների վարկանիշային հերթական ցուցակը: Այն հաշվի է առնում թիմերի ցուցանիշները 2007-ի փետրվարի 1-ից մինչեւ 2008-ի հունվարի 31-ը: Արդեն շուրջ 1,5 տարի է, ինչ ցուցակը գլխավորում է իսպանական «Սեւիլիան»:

Ցուցակում Հայաստանը կրկին ներկայացված է 3 ակումբով: Ամենաբարձր արդյունքը «Միկայինն» է, որը նախորդ ամսվա համեմատ 2 հորիզոնականով նահանջել է եւ 73 վարկանիշով 253-րդ տեղում է: «Փյունիկը» եւս 2 տեղով նահանջել է: ՀՀ չեմպիոնը 69 գործակցով 282-րդ հորիզոնականում է: Իսկ ահա «Բանանցը» 5 հորիզոնականով է նահանջ արել՝ 63 գործակցով զբաղեցնելով 333-րդ տեղը:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերից ամենաբարձր վարկանիշն ունի Դոնեցկի «Շախտյորը», որը 187 գործակցով 23-րդ տեղում է: 100 լավագույնների թվում են Մոսկվայի «Սպարտակը» (153, 48-րդ տեղ), Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը» (150,5, 52-րդ տեղ), Կիեւի «Դինամոն» (135, 68-րդ տեղ): Իսկ լավագույն տասնյակն այսպիսի տեսք ունի:

1. «Սեւիլիա»	Իսպանիա	296
2. «Մանչեսթր Յունայթեդ»	Անգլիա	287
3. «Չելսի»	Անգլիա	283
3. «Միլան»	Իտալիա	274
5. «Բոկա Խունիորս»	Արգենտինա	252
6. «Ինտեր»	Իտալիա	246
7. «Ռոմա»	Իտալիա	245
8. «Սանտոս»	Բրազիլիա	240
9. «Բարսելոնա»	Իսպանիա	230
10. «Լիվերպուլ»	Անգլիա	221

Պոն Վանգի օլիմպիական հոգսերը

Սիրալիր, ինքնավստահ, արեւմտյան կրթություն ստացած Վանգ Վեյը Չինաստանում 2008-ի ամառային օլիմպիական խաղերի կազմակերպման պատասխանատու դեմքն է: 57-ամյա քոլեջի պրոֆեսորը կազմկոմիտեի նախագահ Լյու Ցիի 8 տեղակալներից մեկն է, բայց ամենաակտիվը, ըստ «Ուոլ սթրիթ ջորնըլի» հունվարի 15-ի համարի, որտեղ լրագրող Մեյ Ֆոնգի հարցազրույցն է տպագրված նրա հետ:

Պոն Վանգը համոզված է, որ օլիմպիական խաղերը ամբողջովին դեպի լավը են փոխելու Չինաստանի դեմքը, սկսած մարդու իրավունքների պաշտպանության հարցերից եւ վերջացրած մթնոլորտի աղտոտվածության հարցերով:

Ռուտգերս համալսարանից (ԱՄՆ) անգլիական գրականության մասնագիտությունից մագիստրոսի աստիճան ստացած Վանգն ավելի քան 2000 հոգի է կառավարում, որոնք ամեն ջանք գործադրում են, որ խաղերը հաջողությամբ պսակվեն: Հնարավոր է եղել ձեռք բերել 1,5 միլիարդ դոլարի հովանավորչական գումար: Սպասվում են այլ գումարներ եւս:

«Մթնոլորտի մաքրման համար սկսել ենք պայքարել դեռ 1993-ից, երբ առաջին անգամ հայտ ներկայացրինք մեր երկրում օլիմպիական խաղերը անցկացնելու վերաբերյալ: Դա հեշտ գործ չէր, որովհետեւ ոչ միայն Պեկինին էր վերաբերում հարցը, այլեւ ամբողջ Հյուսիսային Չինաստանին: Հսկայական առաջընթաց կա, բայց գործընթացը դեռ չի ավարտված:

Երկրորդ կարեւոր խնդիրը լրատվությունն է: 30 տարի է, որ տնտեսական բարեփոխումներ իրականացվում են երկրում, բայց շատերը դեռ քիչ բան գիտեն Չինաստանի մասին: Օլիմպիադան առիթ է աշխարհի ուշադրությունը 16 օր շարունակ բեւեռելու Չինաստանի վրա: Սպասվում է, որ 30 հազարից ավելի մամուլի ներկայացուցիչներ ժամանեն Չինաստան: Նրանք ամեն ինչ տեսնելու են՝ եւ լավը, եւ վատը: Բայց դա բնական է, եւ դրական, որովհետեւ մենք հետագայում կփորձենք վերացնել նաեւ այդ բացասական կողմերը: Դա զարգացման նախապայմաններից է:

Մեր առաջին հայցը՝ 1993-ին տապալվեց, որովհետեւ դեռ թարմ էին Տյանանմեն հրապարակի դեպքերի արձագանքները (1989-ին կառավարական ուժերը ճնշեցին զանգվածային ժողովրդավարական ցույցը, սպանելով հազարավորների): Երկրորդ անգամ մենք միջազգային փորձագետներին օգտագործեցինք (ԱՄՆ-ից Վեբեր Շանդվիկին, Բրիտանիայից՝ Բիլ Պոտինջերին եւ այլոց) ՄՕԿ-ին համոզելու համար, որ խաղերի անցկացումը ոչ միայն Չինաստանի, այլեւ ամբողջ աշխարհի համար նշանակալից է լինելու», ասել է նա հարցազրույցի ժամանակ:

Հ. Ծ.

ՖՈՒՏԲՈԼ

Իսլանդացիները խառնեցին ՀՀ հավաքականի խաղաքարտերը

Մալթայում ավարտվեց չորս հավաքականների մասնակցությամբ ֆուտբոլի միջազգային մրցաշարը: Առաջին տեղը գրավելու համար Հայաստանի հավաքականին իսլանդացիների հետ ավարտական խաղում բավարարում էր նույնիսկ ոչ-ոքի արդյունքը: Թվում էր, թե մեր ֆուտբոլիստների համար դժվար չէր լինի հասնել ցանկալի արդյունքի, հաշվի առնելով, որ իսլանդացիները նախորդ երկու խաղերում էլ պարտվել էին:

Սակայն շատերի համար անսպասելի Իսլանդիայի հավաքականը հաջող անցկացրեց հանդիպումը եւ 2-0 հաշվով հաղթանակ տոնեց: Առաջին խաղակեսի ավելացված ժամանակում Տրիգվի Գուդմունդսոնը բացեց հաշիվը, իսկ 72-րդ րոպեին Գունար Թորվալդսոնը երկրորդ գոլը խփեց:

Այդ պարտությունից հետո մրցաշարի հաղթողի հարցը պետք է վճռեր Մալթա-Բելառուս հանդիպումը, որն ավարտվեց կեսգիշերին: ՀՀ հավաքականը մրցաշարի հաղթող կդառնար միայն վերը նշված խաղի ոչ-ոքի արդյունքի դեպքում:

Հավակնորդին կորոշի ֆեդերացիան

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, օրերս Ֆիլիպիններում IBF-ի վարկածով թեթեւագույն քաշում աշխարհի նախկին չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանի եւ ֆիլիպինցի Զեդ Գորեսի մրցավեճում մրցավարները ոչ-ոքի էին արձանագրել: Հայ բռնցքամարտիկի պրոմոութեր Գերի Շոուն իր դժգոհությունն է արտահայտել ռինգի մրցավար Լենս Ռեսիկից, որը երկու անգամ Դարչինյանի օգտին չգրանցեց նոկդաունները, իսկ եզրային մրցավարներից մեկը 10-րդ եւ 11-րդ ռաունդներում հաղթանակը շնորհել էր Գորեսին: Չնայած Շոուն խոստացել է բողոքարկել մրցախաղի արդյունքը, սակայն մասնագետների կարծիքով դժվար թե նա այդպիսի քայլի դիմի:

Բռնցքամարտի միջազգային ֆեդերացիայի ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ Դարչինյանի եւ Գորեսի միջեւ նոր մենամարտ չի նախատեսվում: Ինչպես հայտնի է, այդ մենամարտի հաղթողը պետք է առաջին թեթեւագույն քաշում աշխարհի ներկայիս չեմպիոն, ռուսաստանցի Դմիտրի Կիրիլովի հետ վիճարկեր չեմպիոնական գոտին: Մարտի սկզբներին IBF-ը պետք է հայտնի, թե այդ երկու բռնցքամարտիկներից ով է իրավունք ստանալու վիճարկելու աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Նշենք, որ Վախթանգ Դարչինյանն IBF-ի վարկանիշային ցուցակում ներկայումս 5-րդն է, իսկ Գորեսը զբաղեցնում է 6-րդ հորիզոնականը: Շոուն հույս ունի, որ հենց Դարչինյանին իրավունք կտրվի վիճարկելու չեմպիոնի տիտղոսը: Բացի այդ էլ, Գորեսը Դարչինյանի հետ մենամարտում լուրջ վնասվածք էր ստացել, ուստի դժվար թե մարտին կարողանա ռինգ դուրս գալ:

Արարատցիները զիջեցին մրցակիցներին

Երեւանի «Արարատի» ֆուտբոլիստները շարունակում են ուսումնամարզական հավաքը Խորվաթիայի Մեդուլին քաղաքում: Թիմն օրական երկու անգամ պարապմունքներ անցկացնելուց զատ նաեւ ֆուտբոլիստների պատրաստվածությունն է ստուգում ընկերական հանդիպումներում: Երեքշաբթի՝ 3-րդ խաղում «Արարատն» ուժերն է չափել խորվաթական «Իստր» թիմի հետ, որը երկրի առաջնությունում ընթանում է 9-րդ տեղում: Այս անգամ արարատցիները մրցակցին զիջեցին խոշոր՝ 0-4 հաշվով: Թիմի կազմում փորձարկվեցին մի խումբ երիտասարդ ֆուտբոլիստներ «Արարատ-2»-ից:

Հաջորդ օրը մեր ֆուտբոլիստների մրցակիցը Սերբիայի առաջատար թիմերից մեկն էր՝ Նովի Սադի «Վոյվոդինան», որի կազմում ժամանակին հանդես է եկել «Արարատի» ներկա գլխավոր մարզիչ Դուշան Միհիչը: Խաղի ելքը վճռել է 27-րդ րոպեին մրցակցի խփած միակ գոլը: Արարատցիներն ունեցել են դարպասը գրավելու մի քանի հարմար առիթներ, սակայն դրանցից եւ ոչ մեկը չեն իրացրել: «Արարատը» Խորվաթիայում պարապմունքները կշարունակի մինչեւ փետրվարի 19-ը: Այդ ընթացքում թիմը եւս մի քանի ստուգողական հանդիպում կանցկացնի:

Պատանի ձյուդոյիստների հաջողությունը

Հայաստանի պատանի ձյուդոյիստները հաջող են հանդես եկել Հոլանդիայի Լաֆինգեն քաղաքում անցկացված միջազգային մրցաշարում: 34 կգ քաշային կարգում Սամվել Խաչատրյանը հաղթելով իր բոլոր մրցակիցներին, կանգնել է պատվո պատվանդանի ամենաբարձր աստիճանին: Բրոնզե մեդալակիրներ են դարձել Սերգեյ Հովհաննիսյանը (60 կգ) եւ Արման Սողոմոնյանը (73 կգ):

Թեքվոնդոյիստները կմրցեն Իրանում

Թեքվոնդոյի Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հավաքականները մեկնել են Իրան՝ մասնակցելու փետրվարի 9-10-ը կայանալիք միջազգային մրցաշարի: Պատվիրակության կազմում են 18 թեքվոնդոյիստներ, որոնց հավաքականի գլխավոր մարզիչ Գեւորգ Դանիելյանը հրավիրել է մրցաշարին մասնակցելու: Հայաստանի մարզական պատվիրակությունը գլխավորում է թեքվոնդոյի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահի տեղակալ Վարդան Ղահրամանյանը:

Ռոմարիոն հրաժեշտ կտա ֆուտբոլին

Բրազիլական ֆուտբոլի «աստղ» Ռոմարիոն վճռել է վերջնականապես հրաժեշտ տալ ֆուտբոլին: Դա տեղի կունենա մայիսի 30-ին: Ռոմարիոն նախկինում երազանք ուներ՝ խփել ֆուտբոլային կարիերայում 1000-րդ գոլը, ինչն իրականացնելուց հետո այլեւս իր համար խթան չի տեսնում շարունակելու գործունեությունը: Վերջերս նա ստանձնել է «Վասկո դա Գամայի» գլխավոր մարզչի դերը, բայց նաեւ շարունակում էր խաղադաշտ դուրս գալ: Հունվարին նա արգելված դեղամիջոց օգտագործելու համար 120 օրով որակազրկվել էր: 42-ամյա ֆուտբոլիստը որոշել է ընդհանրապես հեռանալ ֆուտբոլից՝ թողնելով նաեւ մարզչական գործունեությունը: Նա մտադիր է Բրազիլիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիային օգնել 2014-ի աշխարհի առաջնությանը նախապատրաստվելու հարցում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Թվային տվյալներ առաջիկա ընտրությունների մասին Ահարոն Ադիբեկյանից

Սեզոնային է Հայաստանում փորձագետի, քաղաքագետի, քաղաքական տեխնոլոգի, սոցիոլոգի գործը: Սեզոնն ընտրություններին է զուգահեռվում, աշխատանքը՝ նույն այդ փուլում պահանջված դառնում ու պարտադիր ուղեկցվում հավատ չընծայելու մեղադրանքներով: Հաջորդող ժամանակաշրջանում ցերեկով ու վառ լույսի տակ էլ այդ մասնագիտության տեր անձանց չես գտնի մի հարց տալու, մի վերլուծություն կամ կանխատեսում լսելու համար: Երեւի դա էլ մեր երկրի համար բնական է, քանի որ Հայաստանում սոցիոլոգ, որեւէ ոլորտի փորձագետ կամ քաղաքագետ դառնալ ու մնալու համար այս կամ այն թեւում տեղ ունի է ապահովի ցանկացողը: Այլապես ողջամիտ սեզոնային աշխատանք էլ չի գտնի: Անկախ այդ ամենից, թվարկված տիրանալու ճանապարհին գտնվող մասնագիտություններին կամ տիրացած ու պատկառելի փորձ ունեցող անձանց համար խիստ ակնհայտ է լինում ընտրությունների ելքը եւ իրենց անելիքն էլ հստակվում է որոշակի փուլում: Երեկ «Տեսակետ» ակումբում սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկյանը ներկայացրեց ՀՀ նախագահի ընտրությունների առնչությամբ իր կատարած վերջին հարցումների ընդհանուր արդյունքները: Դրանց համաձայն, ընտրողների տեղեկացվածության աղբյուրներից առաջին հորիզոնականում հեռուստաընկերություններն են եւ տեղեկացման այդ աղբյուրի բաժինը՝ 40 տոկոս կողմ: Հեռուստաընկերություններից տեղեկությունն է ստանում ակտիվ ընտրողների 73 տոկոսը: Տեղեկացման 20 տոկոսը բաժին է հասնում զրույցներին, որոնք, սոցիոլոգի կարծիքով, մեծ ազդեցություն են ունենում, քանի որ խիստ մասնավոր, ընկալելի են բոլորին եւ անձնավոր: Այնուհետեւ ցուցակում թերթերն են, ռադիոն, բուկլետները եւ միայն վերջում հանրահավաքները, որոնք կրկին առավել մեծ լսարան են ձեռք բերում հենց հեռուստաընկերությունների միջոցով: Սոցիոլոգը, հարցումների ցուցանիշները նկատի առնելով, ի զիջումն ՀՀ նախագահի թեկնածուների եւ նրանց թիմերի հայտարարեց, որ շատ ավելի արդյունավետ կլինի զրույցների, քան հանրահավաքների ճակատակում հասարակությանը ներկայանալը: Հեռուստաբանավեճերի հանդեպ հասարակության հավատը 60 տոկոսով ավել է հանրահավաքի բեմերի շնորհիվ, որոնցում բոլոր թեկնածուներն էլ հավասարապես ներկայացվում են: Ահարոն Ադիբեկյանի դիտարկմամբ՝ մեկ կետ կա, որը հեռուստադիտողը վիճարկելի է համարում՝ մոնտաժի սկզբունքը, առանց որի սակայն անհնար է ռեժիսորած պատրաստել:

Նույն հարցումներով նաեւ պարզվել է մասնակցության չափը՝ հանրապետության մասշտաբով 63 տոկոս է կազմում: Ընդ որում Երեւանում մասնակցության տոկոսն ավելի ցածր է՝ 60, քան մարզերում՝ 70 տոկոս: Ընտրություններով չհետաքրքրվողները՝ 25, սկզբունքորեն չմասնակցողները՝ 4, մասնակցությանը կասկածողները 3 տոկոս են կազմում: 45 տոկոսն արդեն հստակ գիտի ում է ձայնը տալու, 23 տոկոսն էլ չկողմնորոշվածներն են, որոնց այս կամ այն թեկնածուի հավանության հարցը նվազ կարեւորություն չունի, ըստ սոցիոլոգի, քանի որ հիմնականում հենց այս խմբում են ընտրակաշառով որոշում կայացնողները: Ամեն դեպքում Հայաստանում արդեն աշխատող ու արդյունավետ է ոչ թե վարչական, այլ կազմակերպչական ռեսուրսը: Այս կարծիքը հայտնեց Ահարոն Ադիբեկյանը ու փաստեց հարցման մեկ այլ տվյալ՝ Վահան Հովհաննիսյանի, Արթուր Բաղդասարյանի եւ Սերժ Սարգսյանի էլեկտորալ հենարանների շրջանակում է, վերջինի դեպքում գործում է նաեւ «միայն թե ոչ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը» սկզբունքը: Հակառակը աշխատում է Տեր-Պետրոսյանի համար՝ աղքատները, գործազուրկները, պետծառայողների միջին օղակը, որ տվյալներ ունի կարիերայում առաջ ընթանալու, բայց հնարավորություն՝ ոչ, ու նաեւ նրանք, ովքեր կորուստ են ունեցել եւ մեղավոր համարում են Ռոբերտ Քոչարյանին ու Սերժ Սարգսյանին, կվեճարկեն րում, սակայն չեն հրապարակվի մինչեւ ընտրությունները, քանի որ օրինազանցություն կլինի, բայց բացառված չէ, որ տրամադրվեն արտասահմանյան որեւէ լրատվամիջոցի, որը Հայաստանում չի ընթերցվում: Սա էլ Ահարոն Ադիբեկյանի հավաստիացումն էր, որին հետեւեց մեկ ուրիշը՝ եթե Տեր-Պետրոսյանի վարկանիշը բարձր է Երեւանում, ապա Արթուր Բաղդասարյանի վարկանիշը շատ քիչ է տարբերվում մայրաքաղաքի եւ մարզերի համեմատությամբ: Եվ միաժամանակ հանդես գալու դեպքում Բաղդասարյանի 13 տոկոսին կգումարվի եւս 10, Տեր-Պետրոսյանը կշահի 4 տոկոս, երկուսն էլ Սերժ Սարգսյանին տրվելիք ձայներից: Թեկնածուների բացասական վարկանիշի ցուցակում առաջինը Տեր-Պետրոսյանն է՝ 39-40, ապա՝ Մելիքյանը, Հարությունյանը, Կարապետյանը միասին՝ 17, հետո Սարգսյանը՝ 9 տոկոսով: Ցուցակում հաջորդը Գեղամյանն է՝ 6, վերջինը Արթուր Բաղդասարյանը՝ 3 տոկոսով:

ՀՀՇ թեկնածուի օգտին: Հենց սա էլ, ըստ սոցիոլոգի, նկատելի է Երեւանում վերջինիս վարկանիշի բարձրացմանը՝ 15 տոկոս է կազմում: Սերժ Սարգսյանի Երեւանում ստանալիք ձայները 61 տոկոս են, Արթուր Բաղդասարյանը 11, Վահան Հովհաննիսյանը՝ 8, Վազգեն Մանուկյանը՝ 3, Արտաշես Գեղամյանը 1 տոկոս ձայներ կունենան: Մյուս երեք թեկնածուները՝ Արման Մելիքյանը, Արամ Հարությունյանը, Տիգրան Կարապետյանը միասին 1 տոկոս ձայների հնարավորություն ունեն Երեւանում, ըստ հարցումների ցուցանիշների, որոնք առավել ճշգրիտ կլինեն փետրվարի 8-9-ին իրականացվելիք հարցման արդյունքներ-

Ի պատասխան լրագրողների հարցի, սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկյանը տեղեկացրեց, որ 1990 թվականից իր հրապարակած վերջնական ցուցանիշներում համարյա չի սխալվել: Վերջնական ցուցանիշներն էլ Հայաստանում կհրապարակվեն ընտրություններից հետո, արտասահմանյան լրատվամիջոցում՝ ընտրություններից օր առաջ:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Մամուլը մի դարձրեք ծիծաղի առարկա

2007 թ. դեկտեմբեր 28-ին, մտահոգություն հայտնելով Baltic Surveys Ltd/Gallup-ի կողմից Հայաստանում անցկացվող հասարակական կարծիքի «ուսումնասիրության հետ կապված որոշ լրատվամիջոցների թերի մեկնաբանությունների վերաբերյալ», Հայաստանում Մ. Նահանգների դեսպանությունը հաղորդագրություն էր հրապարակել, որտեղ մանրամասնորեն բացատրելուց հետո, թե հիշյալ հարցախույզներն անցկացվում են ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) ֆինանսավորմամբ եւ Միջազգային հանրապետական ինստիտուտի պատվերով եւ թե այդ պատվերի կատարողն է Վիլնյուսում տեղակայված Baltic Surveys Ltd/Gallup կազմակերպությունը՝ Հայաստանի սոցիոլոգիական ասոցիացիայի աջակցությամբ, հիշեցնում եւ ընդգծում էր, որ «Ոչ ԱՄՆ կառավարությունը, ոչ Միջազգային հանրապետական ինստիտուտը եւ ոչ էլ Baltic Surveys Ltd/Gallup կազմակերպությունը չեն սատարում որեւէ կուսակցության կամ թեկնածուի»: Այնուհանդերձ, մեզ թվում է, որ Մ. Նահանգների դեսպանությունը ամեն օր պետք է նման հաղորդագրություն հրապարակի, քանզի այդ «որոշ լրատվամիջոցները» ամեն օր են կասկածի ենթարկում կամ առնվազն «թերի մեկնաբանություններ» են հրամցնում իրենց ընթերցողներին հիշյալ կազմակերպության հրապարակած արդյունքների վերաբերյալ: Կասկածամտության վերջին օրինակը, մեծ գաղտնիք բացահայտողի հռչակմամբ, նախորդ օրը եւ երեկ ընթերցողներին ներկայացրեցին «Ա1+»-ը եւ ՀՀՇ-ական թերթերը, ծանուցելով, որ, իբր, բացարձակապես տեղյակ չեն Մ. Նահանգների դեսպանատան դեկտեմբերի 28-ի այդ հաղորդագրությանը, մասնավորապես գրելով, թե «Gallup-ի ազգային ստորաբաժանումները իրավասու չեն իրենց երկրի սահմաններից դուրս հանդես գալ Gallup-ի անունից», թե «հայաստանյան հարցումներին մասնակցել է Gallup-ի հետ համագործակցող մեկ մասնավոր անձ՝ Ռասա Ալիշաուսկիենեն, ով Լիտվայի քաղաքացի է, ապրում եւ աշխատում է Վիլնյուսում, սոցիոլոգիայի բնագավառում կրթություն, (...) որակավորում չունի» եւ այլն: Նպատակը պարզից էլ պարզ է՝ «այսպիսով բացահայտվել է, որ Սերժ Սարգսյանի բարձրացող վարկանիշի մասին տարփողող «Գելափի հարցումները» կեղծ են»:

ՀՀՇ-ական լրատվամիջոցների ներկայացրած նման «զորավոր ապացույցները» ոչ միայն արհամարհանք են ընթերցողների նկատմամբ, այլեւ ծիծաղելի են դարձնում մեր ողջ մամուլը օտար դեսպանատների աչքին:

Հ. Ա.

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Համահայկական գիտական խորհուրդ» հասարակական կազմակերպությունը, որում ընդգրկված են Հայաստանի, Ղարաբաղի Հանրապետության եւ սփյուռքի բազմաթիվ առաջատար գիտնականներ, կոչով դիմում է Հայաստանի քաղաքացիներին՝ գալիք ՀՀ նախագահական ընտրություններին իրենց ձայնը տալ Արցախի եւ Հայաստանի ազգային հերոս, քաղաքական եւ պետական անվանի գործիչ, գործող վարչապետ **Սերժ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ** օգտին:

Այս կոչը մենք հիմնավորում ենք այն բանով, որ նա վերջին տարիներին երկրում իրագործվող սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի ամենաակտիվ մշակողներից եւ կյանքի կոչողներից է: Հատկապես այդ ոլորտի ուղղվածության գործունեության շնորհիվ է, որ հաջողվել է երկրաշարժի, պատերազմի եւ անցյալի շատ այլ ծանր ժառանգություններից տուժած Հայաստանը վերականգնել ու դարձնել կայուն տնտեսական աճի ու միջազգային համայնքի կողմից բարձր գնահատականի արժանացած երկիր:

Այդ նույն պատճառով նրա գլխավորած Հանրապետական կուսակցությունը նախորդ խորհրդարանական ընտրություններում արժանացել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների ամենաբարձր վստահությանն ու ամենամեծ ձայնին: Հետեւաբար՝ եթե նա ընտրվի նաեւ երկրի նախագահ, ապա Հայաստանը կկարողանա վարել ավելի հաստատակամ եւ գիտականորեն հիմնավորված սկզբունքային ներքին ու արտաքին քաղաքականություն, քան հնարավոր էր մինչեւ վերջերս: Առանց այդ ոլորտի գիտական հենքի ու ժողովրդական աջակցության, ակնհայտ է, որ դժվար կամ անհնար կլինի իրականացնել ավելի խորը ու արմատական բարեփոխումներ, քան ազգն է զգում եւ կամենում ներքին ու արտաքին քաղաքականության բնագավառներում:

Բացի դրանից, լինելով Արցախի ազատագրական պայքարի հիմնական կազմակերպիչներից, նրա անմիջական մասնակցությամբ է ծնունդ առել, ձեւավորվել եւ կայացել Արցախի, իսկ այնուհետեւ նաեւ՝ Հայաստանի հզոր բանակը: Հետեւաբար, նա այն եզակի քաղաքական գործիչներից է, որին կարելի է առանց որեւէ վերապահման վստահել Հայկական բանակի գերագույն հրամանատարի պաշտոնը, հայրենիքի անվտանգությունը եւ միջազգային ատյաններում արցախյան հարցի հաղթական լուծումը:

Բազում տարիներ զբաղեցնելով առանցքային նշանակության բարձր պաշտոններ Հայաստանի կառավարության կազմում, նա լավագույնս իրազեկ է հանրապետության առաջ ծառացած ներքին եւ արտաքին բոլոր խնդիրներին եւ տիրապետում է դրանց իրատեսական լուծման բոլոր ձեւերին: Կարեւորը՝ ինչ պաշտոն էլ ազգը նրան վստահել է, այնտեղ միշտ էլ տոնվել են միայն ու միայն հաղթանակներ:

Ոչ պակաս կարեւոր է նաեւ այն, որ ՀՀ վարչապետի պաշտոնում իր կարճատեւ պաշտոնավարման ընթացքում, չնայած սպասվող նախագահական ընտրություններին, նա արդեն իսկ ձեռնամուխ է եղել երկրում իրականացնելու մի շարք համարձակ եւ ոչ պոպուլիստական բարեփոխումներ, ներառյալ՝ երկրի կոռումպացվածության: Քաջ գիտակցելով առաջնակարգ կրթության եւ գիտության դերը երկրի տնտեսության կտրուկ վերելքի գործում, նա հետագա քայլեր է ձեռնարկել համահայկական եւ միջազգային գիտական ներուժի ինտեգրացման ուղղությամբ:

Մենք կարեւորում ենք նաեւ այն հանգամանքը, որ շնորհիվ թիմով աշխատելու իր կարողությանը, խոսքին տեր կանգնելու վճռականությանը եւ, հատկապես, հասուն ազգային գործչի համար կարեւոր այլ հատկություններին, նա մեծ համակրանք, վստահություն ու հեղինակություն է վայելում համայն հայության եւ միջազգային բարձր քաղաքական շրջանակներում:

Վարչապետ Սերժ Սարգսյանի բազմաթիվ արժանիքների շարքը կարելի է բազմապատկել: Սակայն անգամ վերոհիշյալը բավական է հավաստելու, որ նա իր բոլոր արժանիքներով, գիտելիքներով ու փորձառությամբ հավասարը չունի նախագահի պաշտոնին հավակնող բոլոր թեկնածուների շարքում:

Հաշվի առնելով այս բոլորը, «Համահայկական գիտական խորհուրդ» հասարակական կազմակերպությունը հայտարարում է, որ առաջիկա նախագահական ընտրություններում կսատարի գործող վարչապետ Սերժ Ազատի Սարգսյանի թեկնածությունը եւ կոչ է անում ընտրողներին իրենց ձայնը տալ նրա օգտին:

«Համահայկական գիտական խորհուրդ» հասարակական կազմակերպության նախագահություն

ՆՈՐԱՐԱՐ ՓՈՐՁԱՌԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍՏԻ ԿԵՆՏՐՈՆԸ
փետրվարի 8-ից մարտի 10-ը
ներկայացնում է

Ֆորում 2007

Համադրողներ՝ Դավիթ Կարեյան, Գագիկ Ղազարե
Բացումը՝ փետրվարի 8-ին, ժ. 17:00-ին
Դիտման ժամերը՝ երկուշաբթի-ուրբաթ՝ 11:00-17:00, շաբաթ՝ 11:00-15:00

Հայտարարություն

Կորել է «Ռոսս-Ռոկ» ՍՊԸ-ի (գր. համ. 286.020.03194, վկայական 01 Ա 041319, գր. օր. 31.07.1998 թ.) [illegible] 33,3 % բաժնեմասի սեփականության վկայականը՝ թիվ 015546, գր. օր. 22.06.2005 թ.: Համարել անվավեր:

«Էկոնոմիկա եւ իրավունք» կենտրոն

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՐԿԱՅԻՆ
ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ
ՊԱՐԶԵՑՎԱԾ ՀԱՐԿԻ8 ՀԱՐԿՄԱՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՐԻՆ
ԱՆՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ
Սեմինար-խորհրդատվություններ ղեկավարների և հաշվապահների համար
օրենսդրական պահանջներ, պարզաբանումներ և խորհրդատվություն, հարցերի պատասխաններ

www.azg.am
www.azgdaily.com

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.: Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 6.02.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: